

Čeknota, dieną 34, naktį 26. Saulė teka 6:20, leidžiasi 5:46

VOL. XLVI

Price 7c

Chicago, Ill. Ketvirtadienis, kovo-March 5 d., 1959 m.

Kaina 7c

54

PREZIDENTAS PRIEŠINGAS MOBILIZACIJAI

MACMILLANAS RAGINA SVARSTYTI VIDUR. EUROPOS NEUTRALIZAVIMĄ

KITI VAKARŲ SĄJUNGININKAI NĖRA LINKĖ SIAM PLANUI—DEMILITARIZUOTI FEDERALINĘ VOKIETIJĄ

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas Harold Macmillan nupaskojo parlamente savo kelionę į MASKVĄ ir pripažino, kad ji politiškai apsimokėjo. Jis su Chruščevu turėjęs "konstruktyvių" pokalbų Rytų-Vakarų problemoms, tarp jų ir Vidurinės Europos demilitarizavimą bei neutralizavimą.

Vėliau korespondentai prašė paaiškinti premjerą, ar taip ir yra, kaip jie susidarė įspūdį iš jo ir Chruščevo bendro komunikato, kad britų premjeras pritaria komunistų planui — traukti ir vieniems, ir kitiems savo kariuomenę nuo Elbės priešingom kryptim, kad būtų galima išvesti per Vidurinę Europą neutralią, jokioms karinėms sąjungoms nepriklausomą juostą? Macmillan atsakė, kad jis tik davė pritarimą šitokį projektą svarstyti. Šį klausimą esą reikalinga svarstyti visiems Vakarų sąjungininkams kartu.

V. Vokietija baugina Nikitą

Iš ankstyvesnio uždaro Macmillano posėdžio su savo vyriausybės nariais korespondentai patyrė, kad premjeras ten pasakojo apie didelius nuostatus, kuriuos kelia nuolat stiprėjanti Vakarų Vokietija Nikitai Chruščevui.

Sutrugdyti Vakarų Vokietijos ginklavimą ir panaudojimą jos teritorijos Amerikos raketiniams ir atominiams ginklams Chruščevas esą pasiruošęs eiti iki karo slenkčio.

Bet kad jis rizikuotų slenkstį peržengti, tuo Macmillan netiki. Taigi, Vakarų sąjungininkai gali gana blaiviai svarstyti, kuriuo klausimu nusileisti, jei tinkamai nusileis ir Sovietų Sąjunga.

Tuo tarpu nekatra pusė nekalba apie nuolaidas, nors ir tenka apie jas galvoti, jei nori išlaikyti taiką ir ramybę Europoje ir visame pasauly.

Macmillanas — tarpininkas

Kad Macmillano kelionė į Maskvą buvo reikalinga ir naudinga, pripažino ne tik jo, konservatorių, bet ir opozicinė darbo partija.

Anglai pasijuto bevaidiną tarpininkų vaidmenį tarp Vakarų sąjungininkų ir Sovietų Sąjungos. "London Times" atvirai rašo kad Macmillan turi perimti iš Eisenhowerio laisvojo pasaulio vadovavimą.

Deja, jo vadovavimas ribosis tik Anglija. Prancūzija ir Vakarų Vokietija yra du pagrindiniai sąjungininkai, kurie nepripažįsta Macmillanui vadovavimo rolės. Jos su nekantrumu laukia, kada pagis Dulles ir padarys galą britų vadovavimo ambicijom.

John Dulles gydomas radioaktyviu auksu

WASHINGTONAS, D. C.—Prie pačių moderniausių priemonių prieš vėžio ligą yra ir skystas auksas su radioaktyviais izotopais.

Gdytojai davė švirkštą tokių vaistų valstybės sekretoriui John Dulles antradienį. Septynetą kartų per 3 savaites ligonij "bombardavo" stipriais radijo (X-rai) spinduliais. Ligonio organizmas nuostabiai gerai atlaiko šitokias radioterapijos priemones, sako jo gydytojai.

IŠ VISO PASAULIO

Adenauerio pralaimėjimas

BONA. — Kancleris Adenaueris turėjo nusileisti savo partijos parlamento daugumos reikalavimui nespauti ūkio ministro Dr. Erhart kandidatūrai į prezidentus. Dr. Erhart pasakė, kad jis darys, kaip partijos dauguma nutars. Dauguma "taupo" Erhartą į kanclerius, bet Adenaueris, 83 metų, atrodo, dar nemano pasitraukti.

Sovietų ultimatumas galioja

VARSUVA, Lenkija. — Sovietų Sąjunga' notoj Lenkijai priminė, kad ji ir toliau laikosi nusistatymo perleisti Rytų Vokietijai gegužės 27 dieną Vakarų Berlyno susisiekimo reikalą tvarkymą. Jei Vakarai griebtųsi tankų, lėktuvų Berlyno susisiekimui išlaikyti, Sovietų Sąjunga irgi griebtųsi ginklo, pasakytą Kremliaus notoj Lenkijos ambasadoriui.

EAKO turi atiduoti ginklus

NIKOSIJA, KIPRAS. — Arkivyskupas Makarios, kuris salos graikų bendruomenės vardu pasirašė nepriklausomybės susitarimą Londone, paragino teroristų EOKA organizacijos vadus ir narius atiduoti ginklus anglų karinėms įstaigoms. Makarios išgavo iš anglų sutikimą amnestuoti EAKO vadą, Graikijos pulkininką Grivas, jei jis sutiks išvažiuoti iš salos. Plk. Grivas dar neatsiliepė. Vieni kalba, kad jo nebėra gyvo, kiti mano, kad jis pasiliks kalnuose organizuoti tolesnę kovą už Kipro prijungimą prie Graikijos.

Prašo leidimo emigruoti

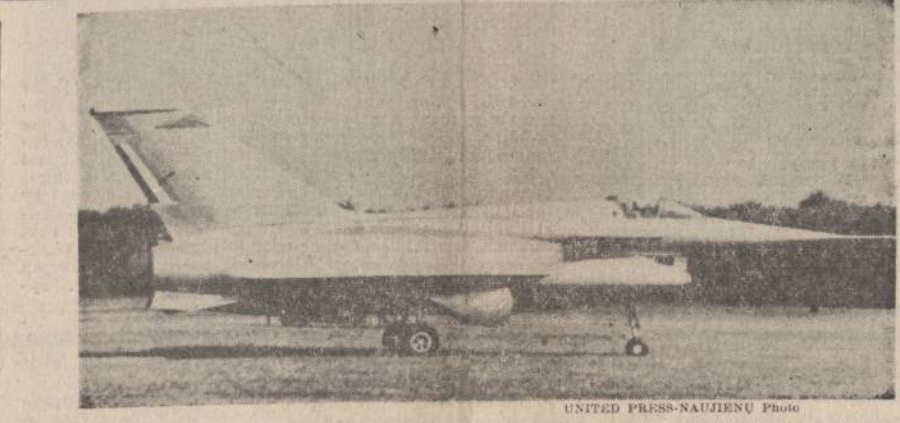
ATLANTIC CITY, N. J. — Amerikos rabinų taryba pasiuntė Sovietų vyriausybei prašymą leisti žydams iškelti, kur jie nori. Jei Sovietų valdžia nesutiks, rabinų taryba prašo grąžinti nors religinę ir bendruomeninę laisvę. Nebepaslapstis, kad žydai yra daugiau suvaržyti ir prispausti už visas kitas mažumas Sovietų Sąjungoje, sakoma rabinų pareiškimė.

Mirė dailininkas Eugenijus Kulvietis

MEDELLINE, Kolumbija. — Šių metų vasario 12 d. po trumpo ligos ir sunkios operacijos Kolumbijos šv. Vincento ligoninėje, Medelline, mirė dailininkas Eugenijus Kulvietis.

Velionis buvo gimęs 1883. IV.10 d. Alunėjų dvare, Vadoškių valsč., Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Rygoje. Tapybą studijavo Petrapiolio karaliukoje meno mokykloje.

Dalyvavo rusų-japonų kare. 1910-1914 gyveno JAV, Čikagoje, daugiausiai versdamasis fotografo amatu. Be to, gyvendamas JAV, Kulvietis surengė kelias savo kūrinių parodas. (E)

Prancūzijos naujasis sprausminis kovos lėktuvas Griffon trumpu 62.5 mylių skridimu išvykęs 1,018 mylių per valandą greitį.

CHRUŠČEV KARTOJA, KAD JIS GALI VIENAS SUDARYTI TAIKOS SUTARTĮ

DIKTATORIUS REIKALAUJA IR TOLIAU "ISLAISVINTI" BERLYNĄ—ATITRAUKT VAKARŲ ŠALIŲ KARINES ĮGULAS

LEIPCIGAS, Rytų Vokietija. — Kremliaus pakalikai Rytų Vokietijoje suruošė juokingiausias spektaklį pagerbti savo vyriausią valdytoją Nikitą Chruščevą, atskridusį į Leipcigą paskleisti komunistų bauginimo propagandos.

Nuo aerodromo iki Leipcigo 50 mylių kelią jis su savo palydovais pravažiavo automobiliais. Pakelėse buvo iškabinta visokių visokiųjų plakatai. Ypač į akį metėsi tokie šūkių, kaip "Islaisvinti Vakarų Berlyną".

Leipcige buvo suvaryta 100-000 darbininkų sudaryti pagarbą auditorijai Kremliaus despotui. Bet drausmė nebuvo pakankamai kieta. Daugis darbininkų ėmė šalintis dar nepradėjus Nikitai kalbėti. Komunistų klounai leido propagandinius balionus, net gyvus baltus baldžiūkus, "taikos" simbolius, šaudė raketas.

Nori ir bijo karo

Apusptas savo įgalotinių, kaip Ulbrichto (partijos sekr.) Grotewohl (premjero) ir laikydamas vieną rankoj gėlių puokštę, kita mosikuodamas, Chruščevas pasakė, kad jo didžiausias dienos rūpestis yra pasirašyti taikos sutartis su Rytų ir Vakarų Vokietijomis, išprašydinti Vakarų kariuomenę iš Berlyno ir paversti jį "laisvu miestu".

Jei Vakarų šalys ir toliau spirsis vokiečių problemų sprendimui, jei jos ir toliau nenorės rašyti taikos sutarčių, Sovietai ją pasirašys (žinoma, tik su Rytų Vokietija) vieni.

Kaip jis gali be ginklo išvairuoti JAV, Anglijos ir Prancūzijos karines įgulas iš Vakarų Berlyno, Chruščevas nenurodė. O karo gali norėti tik lunitikai, pripažino pats Chruščevas.

Jis užtikrino savo satrapams Rytų Vokietijoje, kad Vakarų Berlyno susisiekimo reikalai bus jiems perduoti, o Vakarų valstybių pastangos šiuos nutarimus sutrugdyti, nueisą niekais.

Sovietų-anglų prekyba

LONDONAS. — Macmillanui ir Chruščevui nutarus išplėsti prekybą, tuoj iš Londono išskrido 5 pramonininkų delegacija į Maskvą svarstyti, ką Sovietai nori pirkti ir ką anglai gali parduoti. Vienas iš jų, James Scott, anglų prekybos rūmų rusų skyriaus direktorius, jau nuo 1954 m. veda derybas pastatyti Sovietams už \$40 mil. gumos-padangų fabriką ir už kitus \$100 mil. parduoti jiems prekių.

De Gaulle-Adenauer nenori neutralios juostos Europoje

Vakarų įgulos turinčios pasilikti Berlyne

PARYŽIUS. — Prancūzijos prezidentas Charles De Gaulle ir Federalinės Vokietijos kancleris Konrad Adenauer dvejetą dienų svarstė Vokietijos ir visos Europos problemas ir pasisakė už ligišiolinę sąjungininkų politiką.

Jiedu pareiškė, kad taikos ir saugumo interesai reikalauja iš Vakarų sąjungininkų laikyti ir toliau savo karines įgulas Berlyne. Prancūzija ir Vokietija pilnai remis ir ateity šitokį Vakarų nusistatymą.

Kitaip Prancūzija ir Vokietija laikysis prieš Macmillano raginimą svarstyti Sovietų pasiūlymą neutralizuoti Rytų ir Vakarų Vokietiją, išgabenti iš ten svetimų šalių armijas ir uždrausti laikyti raketinius, atominius ginklus.

Chruščevas žada prie neutralizuotų Vokietijų pridėti dar ir Lenkiją su Čekoslovakija, kad tik galėtų iš Vakarų Vokietijos išstumti JAV, Anglijos ir Prancūzijos kariuomenę. Jei visos šios armijos sugužėtų į Prancūzijos teritoriją, prancūzai to nepaneštų ir netoleruotų. Tektų nešdintis toliau į Angliją, Ispaniją, o gal ir anapus Atlanto.

Pabaltiečiai prašo išleisti gimines į Skandinavų kraštus

STOCKHOLMAS. — Švedijos pabaltiečiai kreipėsi į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių ir Tarptautinį Raudonąjį Kryžį, kad paveiktų Sovietų Sąjungą išleisti iš Pabaltijo kraštų 3,000 pabaltiečių, kurių šeimos nariai yra Švedijoje ir kituose Skandinavijos kraštuose. Švedų vyriausybė savo ruožtu jau seniai yra sutikusi leisti atsikelti pabaltiečiams, kurių šeimos nariai gyvena Švedijoje, tačiau Maskva nesutinka jų išleisti.

Raštai pasirašyti ne tik pabaltiečių komitetų, bet ir Švedų-Pabaltiečių komiteto pirmininko prof. Birger Nermano ir kai kurių švedų labdarinių organizacijų. (E)

Sovietai išleido žydišką knygą

MASKVA. — Nuo 1948 metų Sovietų Sąjungoje pasirodė pirmą knygą žydų kalba. Ji yra 200 puslapių su rinktinėmis šolem Aleichem apysakomis. Šio žydų rašytojo 100 metų gimimo sukakties proga Sovietai išleido ir pašto ženklą.

Vėliausios žinios

• Sudano karinė taryba, kuri pereinamais metais pašalino demokratiškai rinktą vyriausybę, buvo trečiadienį patį nušalinti — kitų armijos generolų.

• Prez. Eisenhoweris nenumatęs tokio atsitikimo, kada Amerika galėtų pirma pradėti karą. Gynybos sekretorius McElroy antradienį išreiškė, kad toks nusistatymas gali pasikeisti.

• Aviacija pranešė, kad ji sėkmingai išbandė raketos galvą, kuri atlaiko 17,000 mylių per valandą greitį ir nesudegė trinantis į oro dalelytes. Tokios atsparios karščiui medžiagos galvos reikalingos tarpkontinentinėms raketoms, kurios numatytos gabenti atomines bombas į priešų taikinius.

• Senatas gavo atstovų rūmų priimtą pasiūlymą suvaržyti JAV aukščiausiojo teismo "liberališkumą" aiškinimus teisiškai komunistus už priešvalstybinę veiklą pagal Smitho aktą.

• Cortozar, Meksikoj, autobusas įvažiojo į sustojusį paplenty sunkvežimį su degtine. 27 autobuso keleiviai žuvo.

— Latviškos transliacijos iš Formozos, skirtos Sibiro latviams, dabar vyksta jau kas mėnuo antrąjį trečiadienį, tris kartus (skirtingais laikais) po 10 minučių. Latviai laisvajame pasaulyje turį žinių, kad transliacijų Sibire klausomasi. Nors ranudonosios Kinijos radijo stotys ir stengiasi tas transliacijas trugdyti, joms tai nepavyksta.

"Pioneer IV" raketa praskrido mėnulį

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos raketa "Pioneer IV", paleista antradienio naktį, trečiadienį 4:25 val. popiet (Chicago laiku) praskrido mėnulį 37,000 mylių nuotoly, pranešė armijos vadovybė, kurios mokslininkai raketą paleido.

"Pioneer IV" skrenda kiek lėtesniu tempu, apie 4,500 mylių per valandą greičiu, vis toliau. Mokslininkai neabejoja, kad ji pakliūs į saulės orbitą ir ims sukintis aplink ją. Vienintelė kliūtis bėra meteoritai.

PASTAROJI SOVIETŲ NOTA ESANTI ŠVELNESNĖ, PASAKĖ EISENHOWERIS

VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJA BŪTŲ PAVOJINGA, JEI IS ANKSTO NEGALIMA PRAMATYTI SUSITARIMO VAISIŲ

WASHINGTONAS, D. C. — Prez. Eisenhoweris šios savaitės spaudos konferencijoje atmetė patarimus, duotus daugiausia demokratų politikų, mobilizuoti Amerikos ir Nato karines pajėgas, kad Sovietai įsitikintų, jog Vakarų sąjungininkai tikrai mano pasipriešinti jėgos priemonėmis, jei Sovietai pasikesintų į vakariečių teises Berlyne.

Castro pasakys kalbą Amerikoj

Redaktoriai pakvietė Kubos revoliucijos, vyriausybės vadą

HAVANA. — Kubos revoliucijos vadą, dabar ir ministeris pirmininkas Dr. Fidel Castro, 32 metų, priėmė Amerikos redaktorių draugijos pirmininko kvietimą atvažiuoti į Washingtoną ir pasakyti kalbą redaktorių susirinkime balandžio 17 dieną.

Castro paskutinį kartą buvo Jungtinėse Valstybėse 1956 metais rinkti pinigų savo planuojamai revoliucijai prieš gen. Batistos diktatūrą.

Nepatiko teismo sprendimas

Premjeras Castro pareiškė nepasitenkinimą revoliucionierių teismo sprendimu Santiago mieste. Teismas paleido 44 lakūnus, kurie buvo patraukti atsakomybėn už "masines žuodynės", civilių gyventojų bombardavimą Orientės provincijoje, kur gimė ir išaugo revoliucinis sąjūdis.

Jis pareikalavo bylą prieš tuos 44 karo lakūnus persvarstyti.

Afrikiečiai galanda peilius prieš anglų kolonistus Rodezijoje

Policija nukovė 27 negrus Nyasaland provincijoje

SALISBURY, P. Rodezija. — Į gretimą Nyasaland provinciją anglai pasiuntė ir sprausminių lėktuvų bei tankų padėti saugumo policijai malšinti afrikiečių džiunglių tautėles, kurios klauso savo vadų, išaukėtų anglų, prancūzų universitetuose, ir sutartinai šaukia: Afrika afrikiečiams!

Anglų valdžia tvirtina, kad vietiniai gyventojai ruošiasi "Baltramiejus naktį", masinėms baltųjų kolonistų skerdynėms. Juodojo kontinento nacionalistai pirma suruošė riaušes Blantyre, Nyasaland sostinėje. Ten 27 iš jų buvo policijos nušauti, 32 sužeisti. Nukentėjo ir keli policininkai.

Tremia sąjūdžio vadus

P. Rodezijos gubernatoriui įsakius, anglų valdžia Nyasaland suėmė negrų vadą Dr. Hastings Banda, šimta jo rėmėjų ir ištrėmė į kitas kolonijas. Banda, medicinos daktaras, baigęs mokslus Londone, vadovauja opozicinei Afrikos kongreso partijai. Ji nori atsikratyti federacinių ryšių su britų protektoriatu Pietų Rodezija ir pamažu pasiskelbti nepriklausoma respublika.

Afrikos kongreso partija buvo uždaryta. Nyasalandas turi 2.5 mil. gyventojų, iš kurių tik keliasdešimt tūkstančių yra anglai bei kiti europiečiai kolonistai.

Jis esąs priešingas ne tik dėl to, kad laisvojo pasaulio tautos, paskelbdamos mobilizaciją ir laukdamos užpuolimo, pavirstų karinėmis stovyklomis; bet ir dėl to, kad JAV, kaip ir sąjungininkai užsikrautų labai sunkią ekonominę naštą. Prezidentas priminė kongresui, kad Amerika turi išsiversti tokio biudžeto rėmuose, kokį jo vyriausybė pateikė šiems metams (\$77 bil.).

Sovietai kiek lankstesni

Pereitos savaitės spaudos konferencijoje prezidentas buvo daug pesimistiškesnis po pasakytos Chruščevo kalbos, kurioj jis griežtai atmetė Vakarų pasiūlymą sušaukti užsienio reikalų ministerių konferenciją Berlyno-Vokietijos problemoms svarstyti.

Naujojo Sovietų notoj, gautoj šį pirmadienį, matyti, jog Sovietai nebe taip užkietėjusiai laikosi savo nusistatymo. Ir tai duoda kiek vilties pašalinti pavojus taikiomis derybomis.

Dėl viršūnių konferencijos

Chruščevas sutiko pasiūsti Gromyko į užs. reikalų ministerijai konferencijai keliom sąlygom, tarp kurių viena yra — vyriausybių vadų (viršūnių) susitikimas.

Prez. Eisenhoweris pakartojė savo taikings intencijas ir norą dalyvauti bet kokiose taikos derybose. Bet ruošiantis viršūnių konferencijai turi būti iš anksto žinoma, kad ji duos kokių nors vaisių. Priešingai, iš tokios konferencijos, į kurią pasaulis sudėtų dides viltis, jom neišpildžius, būtų didžiausia nelaimė, pasakė prez. Eisenhoweris.

Likviduoja didelę lietuvių stovyklą

WEHNEN, Vokietija. — Wehnen stovykla pastaraisiais metais buvo viena iš didžiausių lietuvių stovyklų Vokietijoje.

Šios stovyklos lietuvių komiteto pastangomis savo metu buvo išrūpinta teisė naudoti antspaūdą su vyčio ženklu. Vokietijoje einant prie stovyklų likvidacijos ir stovyklose gyvenusius pabėgėlius kurdinant naujai įrengiamuose gyvenamuose namuose, nuo praėjusių metų pabaigos buvo pradėta ir Wehnen stovyklos likvidacija.

1958 metų rudenį kai kurios šeimos iš Wehnen stovyklos buvo perkeltos į Osnabruecką, kitos į Bremeną. Šių metų pavasarį vėl dalis šeimų iš Wehnen stovyklos buvo perkeltos į Bremeną, kita dalis į už 10 km esantį Bad Zwischenahn.

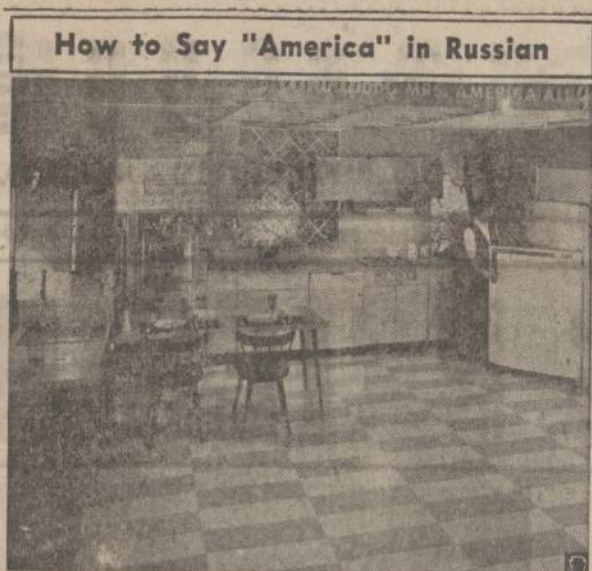
Tuo tarpu šeimos, kurių narių yra sirgusių Tbc ar dar tubesigydantių, pumatytos perkeldinti į Wehrte prie Osnabruecko, kur vykdomas naujai pastatyty namų įrengimas. (E)

Mrs. Catherine Gordon, 14 metų amžiaus, Baltimorės ligoninėje pagimdė dvygnukus. Ją aplanko jos vyras Richard, 17 m. amžiaus.

NOLED PRESS NAUJIENŲ PHOTOS
Komediantas Bob Hope prieš išsiskirdamas iš Los Angeles į New Yorką, kur turės prisistatyti akių specialistui. Vienoje jo akyje yra susimėtes kraujo lašelis, kurį teks pašalinti.

How to Say "America" in Russian

A refrigerator that automatically replaces every ice cube and stores them, a dishwasher with a dial to select any one of four washing or rinsing cycles, built-in ovens, counter top ranges and a combination washer-dryer that washes and dries in one continuous operation are a few of the features found in the Whirlpool all gas modern kitchen, selected by the U.S. Government for the forthcoming American National Exhibition in Moscow. When the exhibition opens next summer, this kitchen will be used to prepare typical American meals. The Whirlpool Corporation will also display an electric "Miracle Kitchen" of the future that features "appliances of tomorrow."

LOVEIKIS Telegrama I Vias Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Gėlės Myliniams, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Lanksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai, Antkapų papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse

NARIAI
Chicago Lietuvos Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWnhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

PRIEŠ 45 METUS

1913 metais į JAV kas 5 val. atvykdavo po 14 lietuvių

"Naujienos" savo pirmajame numeryje, išleistame 1914 m. vasario 19 d., straipsnyje "Rūpinkimės Savo Ateiviais" rašė:

"1913 metais kas penkios valandos į Suvienuytas Valstijas atkeliavo 14 lietuvių, arba kas valandą 2.8. Drąsiai galima sakyti, kad iš jų į Chicagos miestą atkeliavo bent trečia dalis. Dauguma jų turėjo adresą brolio, sesers, draugo ar pažįstamo, bet ar jie juos visus ap rūpino, ar supažindino su vietiniu gyvenimu, ar bent žinojo, kaip juos atsūti iš priplaukų?"

Nurodęs eilę pavyzdžių, kaip laiku nesužinojus ir laiku neatsiėmus, ne vienas ateivis lietuvis buvo grąžintas atgal, straipsnis toliau sako:

Mūsų imigracija yra jau sena. Mes turime čia Chicagoje gana daug žmonių, kurie yra ir mokslo pasiekę, ir gerą vardą įgiję. Turime ne vieną, bet šimtus draugijų su gerais nerais. Turime dorų vyrų ir moterų, kur su pasivientimū pagelbėtų naujai atvykusiems broliams ir seserims.

Laikas mums lietuviams turėti čia Chicagoj kokią nors savo įstaigėlę, kur kiekvienas žmogus, reikalingi atejus, galėtų ar tai atsikviesti broli, seserį, vaiką, tėvą, ar kurin teisman nueiti, ar kur apsigyventi, ar kitokiuose atsitikimuose galėtų užteiti, pasiteirauti ir gauti tikrai gerą patarimą, kur įsiai nebūtų išnaudojamas ar suklaidintas.

Straipsnį pasirašęs Chicago Lietuvos Draugijų Sąjungos Globos Komitetas: M. Jurgelionienė, K. Gugis ir J. Ilgaudas kviečia "visas tas praklinius draugijas ir ypats" visiems, be skirtumo pažvalgu, jungties prie "Chicago Lietuvos Draugijų Sąjungos, kuri tvirtą norą turi tą spragą užkišti".

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

Kaziuko mūgė

Dideli ir maži Cicero skautai rengėsi Kaziuko mūgei. Iš ryto nuo 8 val. lakstė po Cicero susirūpinę skautukai dėl susiekimo priemonių. Buvo mieširdingų, kaip Dr. Krikštopaitienė, kuri į savo automobilį paėmė net 7, bet kitiems skautukams teko vykti autobusais arba šauktis taxi.

Jaunimo namai dar tiek tautiečių nebuvo matę. Salėje, kur vyko pati mūgė, koridoriuose ir visur kitur negalėjai paeiti, reikėjo plaukti su srove, o paskui nusitaikius patekti į norimą vietą.

Skautai ruošėsi šiai mūgei su didele baime, kad jų prekės liks neparduotos, tačiau jau apie 4 val. p. p. ėmė visko trūkti, o 6 val. jau buvo tuščia ir teko griauti palapinės ir būdas (mūgė prasidėjo 11 val. ir buvo skelbta, kad tęsis iki 8 v. v.).

Vien tik Cicero p. Dr. Krikštopaitienė ir Liūda Bigelienė už parduotus maisto produktus sudarė skautams gryno pelno virš 300 dol. Net ir lietuviškos knygos, kurių šiaip jau labai mažai kas perka, iš skautų rankų ėjo sklandžiai į mūgės lankytojus.

Si mūgė parodė, kad skautai turi labai didelę tautiečių paramą. Visi jaunimo centro namai užė, kaip bičių avilys. Mūsų atžalynas lakstė, dūko ir krykštavo. Kiekvienas mūgės dalyvis grožėjosi jų sveikumu ir linksnumu. Šia proga daug kas aplankė ir vykstančią dail. Rūkštelės darbų parodą.

S. Paulauskas

Tiketų į NAUJIENŲ banketą

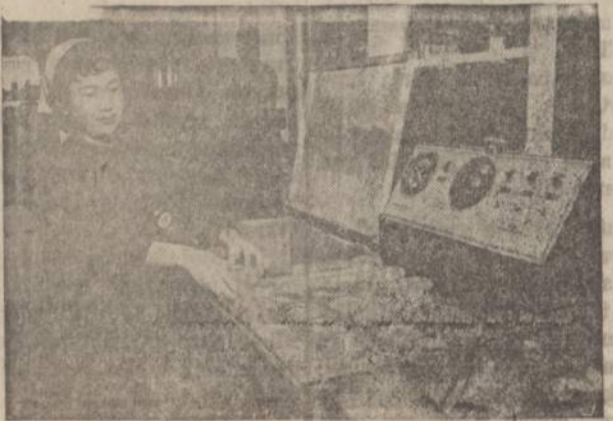
- galima gauti pas šiuos asmenis:
Alex Ambrose
3534 S. Emerald Ave.
Tel.: YArds 7-1439.
Helen Čižauskienė
1628 S. Fairfield Ave.
ROckwell 2-0527.
K. P. Deveikis
1330 So. 49th Ave.,
Cicero 50, Illinois.
Christine Austin
5717 So. Peoria Street.
Adelė Burbienė
DORchester 3-5165.
Z. J. Ladigienė
3933 West Gladys.
Juoza Šmotelis
7114 So. Campbell Ave.
Ieva Kučinskienė
Bass Lake, Indiana.
Rockforde pas
Juoza Bacevičių
615 Maple Street.
NAUJIENŲ ofise visuomet galima gauti tiketų.

Vienam asmeniui tiketas kainuoja \$6.00. Bankete, be įdomios 45 metų sukaktinės programos, bus gera vakarienė.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

Nikita Chruščiovas prieš rinkimus į "aukščiausiąją sovietą", gori-nasi balsuotojams, vakarų "Kapitalist" pavyzdžiu glamonėdamas balsuotojų vaikus. Nors Nikitai jokio pavojaus nėra, nes sovietuose "inkrimuose" yra tik vinnas sarašas.

U.S. Machines Do Job in Japan

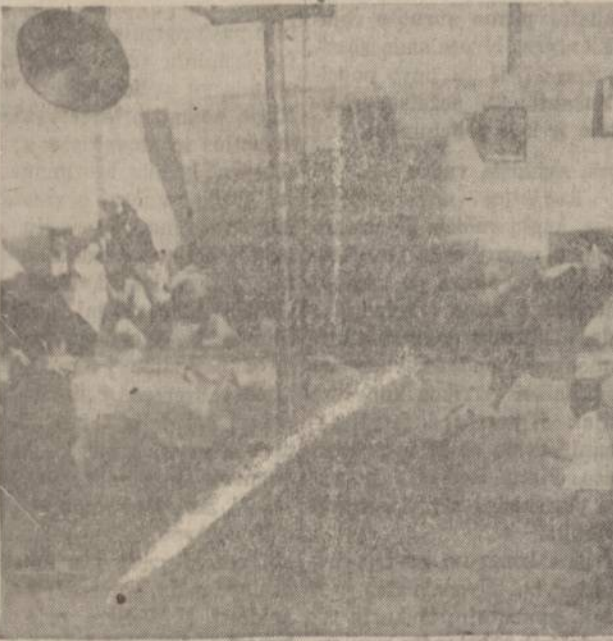

Girl technician operates U.S. testing equipment which controls quality of textiles produced by Kanebo plant in Osaka, Japan. Equipment manufactured by Atlas Electrical Devices Inc. of Chicago is part of \$250,000,000 in machinery—ranging from giant electric power generators to small electronic devices—Japan purchased in United States in last two years. This year, Japan will buy an estimated \$150,000,000 worth of machines from U.S. manufacturers. Sales of all Japan exports here, including cameras, tuna and textiles, have averaged only one half of what Japan buys in U.S. annually.

What A Difference 10 Years Make

This comparison of 1949 and 1959 male styles indicates the drastic changes that have taken place in the last 10 years.

Meksikos vaikai bando išbėgti iš mokyklos arti Mexicali, kur sienai išvirtus 12 vaikų buvo užmūšė ir 20 kitų sužeista. Nelaimė įvyko vaikams begiedanti Meksikos tautos himną.

Rockford, Ill.

Aukos plaukia

Jan buvo pranešta Naujienose apie Vasario 16 minėjimo pasisekimus ir programą ir kiek aukų buvo surinkta. Kadangi ne visi galėjo dalyvauti minėjime, tai dabar pridoda savo skirtas aukas. Ponia Evans-Evonaitienė pridavė 2 dol. auką, Jonas Petrakis 2 dol., S. Keliotis prisidė 5 dol. auką; jis gyvena Delavan, Wis.

Lietuvių klubo direktoriai savo posėdyje minėjimui už džiūją salę 75 dol. paskyrė prie aukų. Lietuvių klubo direktoriai visi yra Amerikoje gimę ir augę, lietuviškai visi kalba, nors Lietuvos nematę, bet jų gyslose teka lietuviškas kraujas, tad mato reikalą prisidėti prie Lietuvos kovų už laisvę.

Draugijos iš kalno buvo paskyrę aukas: Kultūros draugijos moterų skyrius paaukojo 10 dol., Liet. B-nės apylinkė 15 dol., SLA 77 kuopa 25 dol.

Svarbu priminti ir tuos neįsimingus kaip tai Jonas Usas, kurs metalai kaip nemato ir p.

A. TVERAS

Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel. Republic 7-1941

Hollywood, Fla.

Laikas 141 sk. paminės savo keturių metų veiklos sukaktį. Ta proga aukščiau minėtas skyrius ruošia banketą, kuris įvyks šiu metų kovo mėn. 8 d. 5:00 val. vak. Miami Lietuvių svetainėje, 3655 N. W. 34 St., Miami. Skyriaus valdyba nuodirčiai kviečia visus kolonijos lietuvius bei svečius skaitlingai dalyvauti ir paremti Balfo veiklą.

Minėtas skyrius yra kukliai pasireiškęs. Nors ir nedidelėje Hollywoodo lietuvių kolonijoje jo pastangomis buvo nušluotyta ne viena asara į vargą patekusių mūsų tautiečių. Skyrius deda pastangas, kad į Balfo veiklą būtų įjungiami Miami kolonijos lietuviai ir tenai esamos kultūrinės organizacijos.

V. S. Sulcas: širdies smūgis atėmė jam kalbą, yra ligonis. Bet tie geri tautiečiai irgi prisidė savo aukas. Dar aukų lapas neubaigtas, gali priduoti savo aukas sekret. P. A. Deltuvai ar išdinkinui Petručiui Šernui. Turime didžiulius, kad šį metų aukų suplaukė su viršum 7 šimtai dol. ir ALT skyriui iš minėjimo pobūvio liks ir pelno. Visiems dalyviams priklauso lietuviškas aciu. Zvalgas

30,000 tonų Amerikos laivas Constitution ir norvegų tanklaivis Jalanta laukia remonto Brooklyn, N. Y., laivų doko po susidūrimo. Penktas mylias už New Yorko atvirą jūrą tieku laivai tirtoje migloje susidūrė; laivui Constitution išplėsta šone 50 pėdų ilgumo skylė, o Jalantai atplėtas galas.

Aktorė Elizabeth Taylor atvykusi į Chicago dalyvauti savo vyro Mike Todd antkapės pastatyme įdyd Waldheim kapinėse Forest Park, Ill. Todd prieš metus laiko užsimušė lėktuve.

Grand Rapids, Mich.

Mirė Jonas Lubertas
Vasario 16 d. mirė Jonas Lubertas, kuris gyveno 1929 Seward St. Buvo jis 70 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno 50 metų. Daug metų išgyveno Čikagoje, paskui persikėlė į Hart, Mich., o paskutinius dvylika metų praleidęs Grand Rapids.

Velionis buvo kilęs iš Tauragės parapijos, Vainučių kaimo. Vasario 18 d. buvo palaidotas Washingtono kapinėse, kurias yra Grand Rapids apylinkėje. Velionis paliko nuliūdusią žmoną Oną. Geo. Carsok

Windsor, Ont.

Kristalinės sukaktuvės
Po neįprastai šaltos žiemos, vasario 22 sekmadienis Windsorė pavasariškas, saulutė aukštai pakilusi atlieka savo pionierišką ledų tirpinimo darbą. Popietėje, rikiuojasi Moy gatvėje automobiliai, iš kurių poromis renkasi svečiai į Birutės ir Petro Janušų kristalinį jubiliejų. B. ir P. Janušai Windsorė ir Detroito yra žinomi savo veiklumu, todėl šventės progą čia ir prisirenka pilnutėlis gan erdvus jų namas artimųjų ir visuomenininkų. Kadangi jau pietų laikas, todėl prie gražiai paruošto stalo prasideda bendros vaišės. Kun. B. Dagilis iš Detroito savo jautria ir prasminga kalba sveikina sukaktuvinius, linkėdamas jiems sulaukti auksinio jubiliejaus, kartu nemažėjančiu ryžtumu dirbti ir toliau bendrą visuomeninį darbą. P. Januška yra aktyvus Windsorio Lietuvių Bendruomenės veikėjas, šešis metus buvęs Apyl. Valdybos pirmininkas, metus išdinkino ir dabar sekretoriaus pareigose; Tautos Fondo įgaliotinis Windsorė, valdinės CBE radijo stoties talkininkas lietuvių reikalams, kartu su žmona Birute yra didžiosios Amerikos Lietuvių organizacijos SLA nariai, priklauso keletai Detroito lietuvių organizacijų ir dalyvauja visur, kur tikslai yra reikalinga organizacinė talka.

B. P. Januška augina tris vaikučius iš jų du lanko pradžios mokyklą, ten gerai mokosi, o šeimoje yra gražiai lietuviškai auklėjami. Sukaktuvių dalyviai šventės prisiminimui sukaktuvinius apdovanojo gražiomis dovanomis, kartu praleidę laiką jau vėlokai išsiskirstė vėl kiekvienas prie kasdienių rūpečių, kurie, nors metų laikas keičiasi į malonų pavasarį — nesikeičia.

Sukaktuviniams ir seimai vašių metu sugiedota ilgiausių metų, to paties jiems linki ir Jūsų korespondentas.

Sukaktuvėse dalyvavę

Miami, Fla.

Naujienu Nr. 47 (vasario 25 d.) buvo išspausdinta mano korespondencija apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą. Toje korespondencijoje nepamėčiau, jog ponias A. Kaulakis perskaitė rezoliuciją, kuri buvo vienbalsiai priimta. Rezoliucijos kopijos buvo pasijstos kongresmanams ir senatoriams. C. K. Braze

Pittsburgh, Pa.

Gražiai paminėta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis

Pittsburgho lietuviai įspūdingai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 41 metų sukaktį Vasario 15 d. Daug vietinių ir iš apylinkių lietuvių buvo susirinkę į Vasario 16 dienos šventės iškilmes, kurios įvyko Lietuvių Piliečių Klubo salėje. Visas minėjimas praėjo įspūdingai. Programos vedėju buvo SLA prezidentas P. Dargis, pagrindinis kalbėtojas buvo SLA centro daktaras kvotėjas dr. S. Biežis iš Chicagos. Kalbėjo miesto majoras Tomas Geleger ir kongresmanas James G. Fulton, ir kiti žymūs amerikiečiai. Minėtinė programa buvo labai graži, kurią atliko šv. Pranciškaus akademijos studentės ir šv. Vincento Mokyklos mokinės iš Esplein.

Pittsburgho lietuviams, o ypačingai SLA prez. P. Dargiui, priklauso didelis kreditas už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą 41 metų sukakties tinkamą atžymėjimą. Aukų surinkta arti \$600. Povilas Dargis ir Vyčių 19-ta kuopa garsino Vasario 16 šventę per savo vadovaujamas radio valandas veltui. Ukrainiečių radio valanda Pittsburghe, kuriai vadovauja M. Komechak, savo programoje pasakė gražią kalbą apie lietuvių kovas už savo laisvę. Už aukas ir visiems atsilankiusiems į Vasario 16 šventės minėjimą, nuodirčiai dėkoja Pittsburgho Lietuvių Taryba. Būkime veiklūs kovai dėl Lietuvos laisvės! Aukas prašome siųsti Alto skyriaus išdinkinui J. Grebliunui, 245 E. 16 Avenue, Homestead, Pa. Fr. Žilionis

Toronto, Ont.

Atvyksta Dan Kuraitis

Kovo 7 d. į Torontą iš Čikagos atvyksta Amerikos lietuvių žinomas veikėjas, biznierių ir laikraštinių Dan Kuraitis, kuris šv. Jono Krikštytojo parapijos salėje rodytavo pagamintus filmus. Dan Kuraitis yra aistringas keliautojas, keičia atvejais keliavęs po įvairias pasaulio vietas ir tų kelionių įspūdingus įdomiai aprašęs knygoje Daug kraštų — daug žmonių. Praėjusiais metais jis su grupe amerikiečių turistų buvo nuvykęs už geležinės uždangos, kur lankėsi Lenkijoje ir Sov. Sąjungoje. Ten lankydamasis, kiek sąlygos leido, stebėjo sovietinį gyvenimą ir kai kuriuos jo reiškinius užfiksavo filme. Be to, savo kelionėje paptirtus įspūdingus vaizdžiai ir pačiai aprašė Naujienu dienraštyje, skaitytojų tarpe sukėles gyvą susidomėjimą.

SLA Toronto 236 kuopa nutarė pakviesti keliautoją pademonstruoti šį įdomų filmą Torontoto lietuviškai visuomenei. Jame žiūrovas turės progos pamatyti dalelę realaus, propaganda neužtešto sovietinio gyvenimo. Ta pačia proga, D. Kuraitis pademonstruos ir kitus filmus, kuriuos jis pagamino ankstyvesnėse savo kelionėse.

M. K.

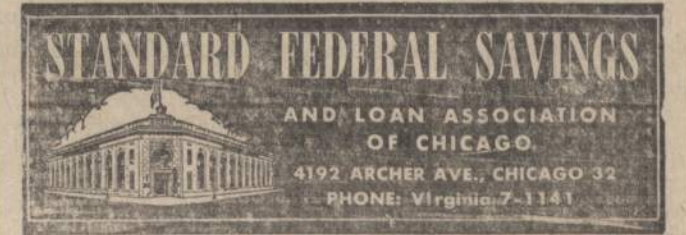
James Hoffa, Soferių unijos prezidentas, spaudos konferencijoje Miami Beach puola Kongresą už jo žadamus išieisti darbu tvarkyti įstatymus. Hoffa pasakė, kad tai yra "po Taft-Hartley pats rimčiausias pasikėsinimas prieš darbininkus".

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICULIS.

1909 1959
STANDARD FEDERAL
Chicago stipriausioji įstaiga

- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5%—5 3/4% pagal įmokėjimą.

Chartered and supervised by the U. S. Government
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Executive Vice-president
TURTAS \$65,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$6,000,000.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šost. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadienis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidroma.

INCOME TAX SERVICE

- Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankas.
- Paruošia algų lapus • Atlieka knygdvėdybų.
- Sutvarko užsilikusias knygas.

PRANAS SALEMONAVIČIUS
LICENSED SALESMAN—padeda pirkti ir parduoti Real Estate. Parūpina visokius draudimus — "insurance"
504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue)
Susitarimui tel.: Victory 2-3486
Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 10 val. vakaro, įskaitant šeštadienius ir sekmadienius.
25 METŲ PATYRIMAS ZEMOS KAINOS

\$2,338.00 -- plus taksai
1959 BUICK LE SABRE
DVEJŲ DURŲ SEDANAS
Su visais standartiniais įrengimais.
Galite pasirinkti spalvą.
"TAI GERIAUSIAS MILDOS PIRKINYS . . ."
Jūsų Buick pardavėjas
MILDA BUICK, INC.
907 West 35th Street, Chicago 9, Ill.
Tel.: LAFayette 3-2022

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santuopos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAFayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLIFFside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
Townhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR PADIDINOME
1/2%

TAUPTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SĄTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

- 11 gabalų miegamojo baldai.
- Miegamojo komoda su su veidrodžiu.
- Įrėmintos spyruoklės matracai.
- Spyruoklinis matracas
- Dvi pagalvės lovai.
- Dvi Vanity lėmos.
- Didelis kilimas.

\$289.95 vertės baldai parduodami už \$179.95
Įrėmintos spyruoklės kainuoja \$79.50; spyruoklinis matracas — \$79.50. Abu parduodami už \$99.50.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų.

PASITARNAUKITE SAVO DRAUGAMS!

Mes gerokai paūgėjome mūsų taupytojų, patenkintų mūsų patarnavimais, rekomendacijų dėka. Jei esate mūsų kostumeris, prašome žiti savo draugams apie gerus mūsų patarnavimus, vertingą pelną ir apdraustą saugumą, kurį gaunate betaupydami pas mus. Jeigu dar nesate mūsų kostumeris, tai pirmą progą užėikite pas mus ir įsitikinkite. Visuomet mielai Jus priimsime.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Tel.: HAYmarket 1-2028

Paskolos namams pirkti
Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuosimtis nuo 4 1/2 iki 6.
TAUPTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS. INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc., 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	Kitose JAV vietose ir Kanadoje metams \$11.00 pusei metų 6.00 trims mėnesiams 3.50 vienam mėnesiui 1.25
7 cents per copy, 10c. on Saturday	Užsienioose metams \$14.00 pusei metų 7.00 vienam mėnesiui 1.50
Dienraščio kainos:	
Chicagoje metams \$13.00 pusei metų 7.00 trims mėnesiams 4.00 vienam mėnesiui 1.50	Naujienuose metams \$14.00 pusei metų 7.00 vienam mėnesiui 1.50

Praneša, kad nesutarė

Prieš apleisdamas Maskvą britų premjeras Harold Macmillan drauge su Sovietų Sąjungos premjeru Nikita Chruščiovu davė komunikatą (pranešimą) spaudai, kad svarbiausiais klausimais, kurie buvo svarstomi jų pasikalbėjimuose, juodu "negalėjo susitarti". Bendrajame juodviejų pasirašytame pranešime sakoma:

"Ministeriai pirmininkai apsikeitė pilnais išaiškinimais pažiūrų, kurių laikosi kiekvieno jų vyriausybė klausimais, liečiančiais Vokietiją, įskaitant taikos sutartį su Vokietija, ir Berlyno klausimu.

"Juodu negalėjo susitarti dėl teisinių ir politinių šios įveltos čionai problemos aspektų". Gerai, kad bent atvirai pasakė, jog nesutarė!

Bet jeigu Macmillanas ir Chruščiovas negalėjo pasiekti susitarimo nė vienu Vokietijos ir Berlyno problemos pnuktu, tai kokia prasmė dar šaukti formalią užsienio reikalų ministerių arba "viršūnių" konferenciją?

Tie patys klausimai

Klausimus, kuriuos britų ir sovietų premjerai malė Kremliuje ir Maskvos priemiesčio "dačoje", teks svarstyti ir projektuojamose tarptautinėse konferencijose, ar jos užsienio ministerių, ar ministerių pirmininkų. Vakarai šiūlo pirmos rūšies konferenciją, Kremlius — vieną ir antrą.

Jeigu jie negalėjo susitarti dabar, tai koks yra pagrindas tikėtis, kad tais pačiais klausimais tų pačių vyriausybių atstovai galės susitarti, kai jie suvažiuos Ženevoje arba kuriame kitame neutraliame mieste?

Ir jeigu jie vėl nesutars, tai kam iš to bus nauda?

Sakysime, suvažiuoja užsienio reikalų ministrai, kiekvienas su skaitlingu padėjėju, patarėju ir sekretorių štabu; derasi, ginčijasi du tris mėnesius — ir nesutaria.

Po šito nesutarimo turi, pagal Chruščiovo planą, suvažiuoti "viršūnės": prezidentas Eisenhoweris, premjeras Macmillan, prezidentas De Gaulle, premjeras Chruščiovas ir dar trys ar keturi premjerai. Jie irgi derės, derės — ir išsiskirstys, paskelbdami, kad susitarti "negalėjo".

Ar tai gali sumažinti tarptautinę įtampą ir patarauti taikai?

Atvirščiškai. Tai gali tik paaštrinti santykius tarp Rytų ir Vakarų.

Ko gi tad Kremlius nori, reikalaujamas tarptautinių konferencijų ir tuo pačiu laiku nerodydamas jokio palinkimo susitarti?

Propaganda ir šantžas

Rusijos diktatoriams tos visos kalbos apie viršūnių konferenciją ir kitokias konferencijas neva tam, kad būtų išspresti Vokietijos taikos ir Berlyno klausimai, yra tik propagandos priemonės.

Jie elgiasi, kaip pikčiausi agresoriai, bet nori pasirodyti pasaulio akyse taikos angelais. Mat, jie geidžia "konferuoti, o ne kariauti"!

Tačiau konferavimas, jų supratimu, turi eiti taip, kaip anąmet Miunchene tarp Hitlerio ir Chamberlaino. Chruščiovas labai nusivylė, pamatęs, kad Macmillanas neatsivežė į Maskvą Chamberlaino skėčio!

Kadangi britų premjeras ir kiti demokratinų vyriausybių galvos neketina atsižadėti savo šalių teisių ir įsipareigojimų, tai Rusijos diktatorių grasina ginkluota jėga. Jisai mano, kad baimė karo privers demokratijas nusileisti.

Argi Vakarų valdžios negali šitą biaurią Kremliaus politiką demaskuoti, užuot šnekėjusios apie norą "susitarti" su banditais?

APŽVALGA

ŽMONIŲ REIKALAS

Šmerkdamas vakarų demokratijų siūlymą, kad susirinktų keturių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministrai svarstyti Vokietijos suvienijimo klausimą, Nikita Chruščiovas pareiškė: "Suvienyti Vokietiją — tai Vokietijos žmonių reikalas".

Vadinasi, didžiosios valstybės neturi teisės į tą reikalą kištis.

Gerai. Bet kaip Vokietijos žmonės jį išspręš? Vokietija yra perskelta į dvi dalis, kurios neturi bendros valdžios.

Chruščiovas sako: Tegu vakarinės Vokietijos ir rytinės Vokietijos valdžios susitinka ir savo tarpe nutaria, kaip Vokietiją suvienyti. Bet tai juk prieštarauja jo paties pareiškimui, kad tas reikalas esąs "Vokietijos žmonių", o ne valdžių!

Jei žmonės turi spręsti, tai jiems reikia suteikti balsą. Todėl Jungtinės Valstybės, Prancūzija ir D. Britanija šiūlo, kad kiekvienoje Vokietijos dalyje būtų leista žmoniems laisvo ir slaptos balsavimo keliu išrinkti atstovus, kurie suėitų ir priimtų planą Vokietijos suvienijimui.

Kad tie rinkimai būtų tikrai laisvi, Vakarų vyriausybės šiūlo juos pravesti *bešalikiškos* Jungtinių Tautų komisijos priežiūroje. Kuo šitas pasiūlymas negeras? Vokietijos žmonės tikrai negali jam priešintis, nes jisai suteikia jiems progą dalyvauti klausimui sprendime.

Tačiau Kremliaus bosas jį atmeta. Atmeta jį dėlto, kad jisai negarantuoja, jog bus

palikta esančioji rytinėje Vokietijos politinė ir socialinė sistema. Chruščiovas teigia, kad rytinės Vokietijos valdžią ir socialinę sistemą "remia visi žmonės" rytinėje Vokietijoje.

Bet jeigu rytinės Vokietijos "visi žmonės remia" tą valdžią ir tą sistemą, tai ko Chruščiovas bijo? Kodėl jisai nenori, kad jie laisvai balsuotų?

Aišku, kad Chruščiovas meluoja. Jisai šneka neva apie "žmonių reikalą", bet neduoda žmoniems teisės tą reikalą spręsti!

Kitais žodžiais ...

Ipollitas

Vokietijoje leidžiamas Ost-Europa žurnalas gruodžio numerį neturi nieko apie Lietuvą, bet atpasakoja įvykių eilę tarybinėje Latvijoje. Praėjusį gegužį (22—24 d. d.) Rygoje vyko darbo unijų kongresas, kuriam diktatūra pareiškė, kad unijų vienintelis uždavinys yra "kelti darbo masių našumą". Latvijoje dabar veikia 18-ka unijų, turinčių 188 skyrius 5,565 žmonėse. Jas tvarką komunistinis "aktyvas" iš 11,000 narių. Kongresas išrinko 71 nario centro valdybę, kuriai pirmininkaus rusų slaptos policijos narys, J. Pinkšis, buvęs latvių raudonos divizijos politikomisaras ir Liepojos kompartijos sekretorius. Pagal pavardes sprendžiant, rusų valdyboje 20.

Rusų kompartijos kongresui paruošti, Rygoje sausio 12 ir 13 d. d. buvo suauktas 16-tas

latvių partijos seimelis, kurio dienotvarkės ašis, matyt, buvo nusiskundimas "kadrais". Partijos sekretorius Kalnberžinš jiems užkrėvė visus nepasisekimus pramonėje, žemės ūkyje ir gyvenime. Sakė, visur trūksta specialistų. Kolūkių viršūnėse, pavyzdžiui, tėra 186 agronomai. Trūkumą greitai pašalintų aukštesnių mokyklų studentų įjungimas į darbo vietas. Šalia to, reikią "suderinti" ir kadru-masių ryšiai, kadrinkams gerai išmokstant vietos kalbą, ne vien rusų, kuria, girdi, "dabar trykšta visi kultūros ir technikos turtais". Iš to reikia suprasti, kad krašto valdytojai (kadrai) kitataučiai, jie nemoka vietos kalbos (Lietuvių kompartijos seimelyje Šniečkus, rodo, daugiausia sielojasi dėl "miešioniškų" ir "nacionalistinių" nuotaikų buvimo krašte).

Į Krūščevo septynmečio (1959-1965) planą įsijungti, Rygoje (1958) geg. 12 d. buvo suaukta I latvių inžinierių ir technikų kongresas. Čia planavimo komisijos pirmininkas Čūlitis pareiškė, kad pirmo galvon ir toliau būsia sistema sunkioji pramonė. Gamybą norima pakelti 60 nuošimčių 1965 metais. Vėl pakelta mintis Plavinėje statyti seniai aptariamą elektros jėgainę, 600,000 kv. pajėgumo.

Kalnberžinš paskelbė, kad 1957 metais Latvijoje buvo 91 sovchozas, dabar esama 113 ir 13 misko daigynų. Įdomu, kad diktatūra greta botago ir midutį šiūlo. Paskirta 8,12 ir 15 tikstančių dovanų rajonams, kurie pirmiausia derlių nuo laukų nuvalys. Geg. 6 d. minėta "sovietinės spaudos" diena, kurios metu paryskėjo, kad Latvijoje šiū metu leidžiama devyni laikraščiai visam kraštui ir 47 vietiniai (miestams ir rajonams). Eina devyni žurnalai ir 21 tarptūbinis - valdinis leidinys.

Geg. 7—8 d. d. Rygoje vyko IV latvių menininkų kongresas. Pasirodo, krašte esama 300 suregistruotų menininkų. Jų sąjungai vadovauja Svempis, kuris barė menininkus, nenorinčius eiti socialistinio realizmo keliu. Pareiškė, kad 1960 metais Maskvoje bus suruošta Lietuvos, Latvijos ir Estijos meno paroda. Rumunijoje tuo metu (geg. 2—12) vyko latvių meno dekada tikslu parodyti, kaip Maskvos globoje Latvija kultūriniai pažengusi.

Rugs. 25—27 Rygoje įvyko IV latvių rašytojų sąjungos suvažiavimas. Sąjunga turin-

J. VLKS.

KAS GINAMA - ŽMOGŽUDYSTĖ?

Ar buvo teisininkas Valiukas ir J. Smalstys-Smolkskis komunistai? — Ką rašė ir rašo apie juos komunistų spauda. — Lietuvos vyriausybės sudarytos vyr. komisijos pirmininko teisininko J. Šerno pranešimai apie Smolkskio, Valiukų apgalvoto užmušimo aplinkybes

Kai kurie, gal sąžinės nuraminimui, būtinai nori įpiršti nužudytus Smolkskį ir Valiuką komunistams ir atkakliai tvirtinti, kad jų vienas ir kitas tikrai komunistais yra buvę. Sakytum, jei komunistas, tai nėra žmogžudystė juos be teismo sprendimo šaudyti. Šaudyti ne karo fronte, ne nusikaltimo fronte, ne nusikaltimo vietoje užtiktus, bet žudyti jau suintus ramos gyvenimo apstovose ir nužudyti vežamus atiduoti teismo organams.

Jau 40 metų praslinko nuo tos žmogžudystės ir lietuvių visuomenės sąžinė iki šiol nėra rami. Jei sąžinėje nesiraužtu neramybės jausmas, tai apie tai jau seniai būtų pamiršta ir nebūtų spaudoje ir šiaip pasikalbėjimuose sukeliama ginčai. Štai ir dabar asmuo besivadinas generalinio štabo pulkininku, nerimsta dėl to prieš 40 metų buvusio įvykio ir lyg geležėlė radėš šūkauja, jei pasitaiko kas tokio, kas lyg įrodo anuodu vyrus buvus komunistais. Ir kas norima arginti? Kas norima pateisinti? Žmogžudystė?

Lietuvos TSR mokslų akademijos istorijos instituto išleista "Lietuvos TSR istorijos šaltiniai" III-jame tome asmenų rodyklėje šiaip apie vieną ir kitą pasakytą:

"Smolkskis-Smalstys, Jurgis (1881—1919) socialdemokratinio judėjimo Lietuvoje dalyvis, oportunistas, 1919 m. dirbo Rokiškyje tarybinėje įstaigoje, buržuazinių nacionalistų sušaudytas 1919 m.". "Valiukas — advokatas, socialdemokratas, 1918—1919 dirbo tarybinėje įstaigoje Rokiškyje ir už tai 1919 m. birželio 19 d. buržuazinių nacionalistų sušaudytas kartu su žmona".

Komunistams būtų gal ir naudinga vieną ir antrą pasisavinti, tai jų nukankintų skaičius padidėtų ir jų propagandai būtų gal naudinga. Bet jie nors ir "buržuazinių nacionalistų" nužudyti sau nesisavina, nes jiedu jų partijai nepriklausė.

Kas 1921-22 m. komunistų laikraščiuose "Komunare", "Komuniste", vėliau "Priekale" apie 107 narius. Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

Kai kurie, sako, palinkę "smulkios buržuazijos" nuotaikoms, nes rašo apie asmens jausmus (meilę) vietoje "padėti partijai liaudį politiniai ir meniškai auklėti". Baltgudijoje būsianti suruošta 1959 metais latvių spaudos paroda.

(Tęsinys 5-me psi.)

DR. A. J. GUSSEN

KELIONĖ Į EUROPA

7.

Per Vokietiją į Austriją

Pavakaryje iš Dachau stovyklos nuvažiuonė į Miuncheną, kiek apžiūrėjome miestą, paisėjome ir kitą dieną išvykome į Austriją. Per Vokietiją eina pirmos rūšies kelias (autostrada) net iki pačios Vienos, austrų sostinės. Pilnai galima sakyti, kad tai tikras amerikoniškas "turnpike". Galima greitai važiuoti ir nerūpintis, kad pietinėje Vokietijos dalyje yra gana daug gražių miškų, kur auga stori ir gana aukšti medžiai, — daugiausia egliės ir pušys. Automobilį visą laiką vairavo šinus Richardas, tai galėjau pasigėrėti puikiais Vokietijos vaizdais, gražiomis sodybonimis ir dar gražesniais pašlaitėmis.

Vienos miesto dalis jau atstatyta

Apie vakarą atvykome į Vieną ir apsisitome Prancūzų viešbutyje. Viešbutis yra miesto viduryje, gražus ir patogus. Kitą dieną leidomės apžiūrėti miesto. Kaip žinome, karo metu Viena pusėtinai nuk-

tėjo. Ji buvo daug bombarduota, daugelis tiltų išgriauta, namų išardyta. Karo metu nemažai nukentėjo ir visa Austrija, bet didesnės žaizdos buvo padarytos jos sostinė.

Šiandien Vienos miestas jau beveik atstatytas vakarinėje dalyje, kurią buvo užėmusi Amerikos kariuomenė. Teatrai, kinai ir Operos rūmai jau pilnai veikia. Tvirtinama, kad Operos rūmai dabar yra dar puošnesni, negu buvo prieš karą. Austrijos muziejai sugebėjo išsaugoti beveik visus vertingus meno kūrinius, kuriuos dabar galima pamatyti. Gyvenimas pagarsėjusiose Vienos kavinėse jau vėl atgijo ir pasidarė normalus.

Aiškiai matosi, jog padaryta didelė pažanga, nes karo padarytų žaizdų beveik nesimato. Vietoje išgriautų pastatų dabar jau stovi nauji, daug moderniškesni, o juose gražiausios krautuvės, kurios pilnos įvairių rūšių prekių. Gali pirkti, ką tik nori, jėgu turi pinigų. To, deja, negalima pasakyti apie visą miestą. Atsistatęsi yra tikrai vakarinė Vienos dalis. Kai įvažiuoji į sovietų armijos laikytą sektorių, tai pastebi skirtumą, kaip tarp dienos ir nakties. Apie jokią statybos darbą ir kalbos negali būti, nes ten dar neišvežtas karo baisenybių paliktas laužas.

Pasirodo, kad rusai ne statyba, bet didesniu ardymu tesirūpino. Viską jie ar-

dė, viską į vežimus krovė ir viską vežėsi su savimi. Išvežė net duris, jų spynas, vyrus (zovieskas) ir langų užuolaidas. Jie paliko žmones be maisto, be drabužių ir jų gyvenamus namus be langų ir durų. Tai šitokį pavyzdį rusai paliko išsikrausytiams iš Vienos. Rytinės miesto dalies žmonės, kurie buvo rusų "globojami", šiandien džiaugiasi, kad rusai apleido jų miestą. Pas juos vėl atgimė noras dirbti ir gyventi. Už tai jie ir pradėjo atremontuoti savo apgriautus ir išplėtinus namus. Ims dar keltų metų, kol rytinė Vienos miesto dalis susilygins su vakarine Vienos miesto dalimi. Kiekvienam turistui tikrai įdomu pamatyti komunizmo šeiminkavimo pasėkas bei jų padarytą "pažangą". Kai pamato visa tai, aiškų pasidaro, ko galima tikėtis iš rusų. Kiekvienas pasako, kad tokį darbą gali atlikti tik raudonieji barbarai, o ne civilizuoti žmonės. Tenka pasakyti, kad austrai ir rusus žiūri su didžiausia neapykanta ir panieka. Jie net nenori nė jų vardo minėti. Amerikiečius jie laiko geriausiaisiais savo draugais ir visur maloniai juos pasitinka ir priima.

Reikia pasakyti, kad rytų Vienos miesto dalyje yra pastatytas iš plytų gana aukštas bokštas, kuris visas raudonai nužadytas. Ant jo viršaus buvo uždėtas plaktukas su piaučiu. Visas bokštas buvo apšviestas nakties laiku raudonomis elektros lemputėmis. Bokštą saugojo rusų kareiviai, kad jį neišdinamituotų pavergtieji austrai. Šiandien tas bokštas riogso visai apšepęs ir viskas nuo jo yra nudraskyta. Niekas jį nenori net prisiminti.

Apžiūrėję svarbesnes miesto dalis, nutarėme aplankyti ir keletą bažnyčių. Vieną iš svarbiausių, gražiausių ir įdomiausių yra švento Juozapo katedra. Jos rūsyje yra sudėta Habsburgų karalių giminių palaikai. Jų kinai guli sudėti į cino ir bronzos karstus. Habsburgai viešpatavo per tris šimtus metų. Jų šeimą sudarė 138 asmenys. Jie valdė didesnę Europos dalį ir net Meksiką. Buvo labai karingi, — kariavo dažnai ir pavergė kitas tautas. Iš paliktų liekanų aiškiai matosi, kad buvo labai pamaldūs šeima. Austrijos karalius Juozapas ilgaiusia gyvenė. Jis buvo valdovu net 50 metų, mirė sulaukęs 85 metų amžiaus.

Po pietų aplankėme buvusį Austrijos karaliaus pabečių (Castle). Vienoje palociaus pusėje yra gyvenami kambariai. Tuose kambariuose gyvena karaliaus šeima. Yra daugybė kambarių, kurių kiekvienas turi skirtingus baldus, stovylas ir sienų paveikslus. Sienos dažytos geriausiu, brangiausių dažų spalvomis ir išmargintos aukso siūlais bei lapeliais. Kiek čia kruopštaus darbo įdėta anų laikų me-

tininkų, kiek čia aukso išekvota, tai net sunku apsaityti. Visur auksas žiba, blizga, — sienose, balduose ir lovoje. Stalai, kėslai, valgomosios lėkštės spindi auksu. Geriami stiklai, stikleliai, puodukai vien tik iš aukso lieti, visi kiti įrankiai sidabriniai, auksiniai. O kaip čia gražu, — žmogus pamiršti, kad gyveni, rodo, kad tik sapne sapnuodamas visa tai matai.

Aplankėme ir buvusio karaliaus kambarį, kuris nėra tiek daug prašmatnus, kaip kiti kambariai. Kambarys gana didelis ir gražiai dažytas brangiais dažais. Ant sienų kabo drobėje piešti puikiais paveikslai. Jų grožiu negalima atsigėrėti, — rodo, kad tik vakar jie buvo atnešti ir pakabinti. Ten stovi ir karaliaus lova, kurioje jis miegojo. Lova geležinė, juodai dažyta ir visai prasta. Amerikoje tokioje lovoje paprastas darbininkas nenorėtų miegoti, o štai joje net pats karalius miegojo.

Antroje palociaus dalyje yra muziejus, kuriame sudėtos visos buvusios karalių brangenybų liekanos. Ten yra atskiri kambariai, kur po stiklais sudėti įvairių rūšių ir spalvų drabužiai, kuriuos karalius šeima dėvėjo. Drabužiai pagaminti iš geriausio šilko, vien tik rankų darbo.

(Dus daugiau)

(Atkelta iš 4-to psl.)

nėjo, kad su mumis darbo žmonės, kad mūsų jėga — revoliucinis liaudies entuziazmas, jog vokiečių kareiviai taip pat nori grįžti namo, jog mes tikimės broliškos paramos iš raudonosios armijos”.

Ar tenka čia aiškinti, kad Panevėžio miesto tarybos narių socialdemokratai, bundininkai ir eserai gynėsi nuo raudonosios armijos, jos „pagalbos“ nenorėję.

Straipsnio autorius rašo, kad kaip pajuto, kad jis juo, kad matumo nieko neišėjo, tai komunistų jėgoms nutarimu trys atstovai, tame skaičiuje ir straipsnio autorius, buvo pasiūti Daugpilio kryptimi pasitikti raudonąją armiją... O kai į Panevėžį atėjo raudonoji armija, tai miesto taryba liko veik bereikšmė, nes visus reikalus tada tvarkė sudarytas revkomas.

Kai iš Lietuvos raudonieji buvo išvyti, tai straipsnio autorius kartu su jais išvyko į „plėčiąją tėvynę“, bet kuriam laikui praslinkus, vėl buvo komandiruotas pagrindžio veikimui. Čia jis prisimena:

„Pirmoji liūdna žinia, kurią aš išgirdau, važiuodamas į Kupiškį. — advokato Valiuko šeimos išžudymas. Jie buvo nužudyti labai tragiškais aplinkybėmis. Nežinau tikslių, kaip ten viskas įvyko, bet žmonės pasakojo, kad nacionalistai norėję sušaudyti tik patį Valiuką. Pamačiusi tai, žmona pribėgo prie jo ir, viena ranka apkabinusi vyrą, o antroje laikydama gražulę ketverių metų amžiaus dukrelę, sušuko: „Žadikai, nušaukite ir mane su mergaitė!“ Ekzekucijoje dalyvavo Grigaliūnas-Glovackis suriko: „Paimti vaiką, o prakeiktą bolsheviką sušaudyti kartu su šita biauzybe“, — nurodė jis ranka į Valiuką. Abu jie buvo sušaudyti. Vaiką vėliau priglaudė giminės”.

„Su advokatu Valiuku susipažinau 1918 m. gruodžio mėnesį, per rinkimus į Panevėžio darbininkų deputatų tarybą. Valiukas buvo prakaulus 35 metų amžiaus vyras, vidutinio ūgio, įdubusiais skruostais, geromis pilkomis akimis. Jo žmona buvo aukšta, apskritaveidė, raudon-skruslė 27-28 metų amžiaus moteris. Valiukas nebuvo revoliucionierius, jis buvo socialdemokratas, nepritarė komunistų partijos linijai. Jis dirbo Panevėžio tarybos atsakinguoju sekretorium, kaip socialdemokratų atstovas. Savo pareigas jis sąžiningai ėjo ir vokiečiams pasitraukus. Jo žmona buvo numatyta paskirti vaikų namų vedėja. Tuos namus buvo norėta įsteigti grafo Kaizerlingo dvare. Man teko keletą kartų važiuoti su Valiukais į tą buvusį dvarą. Ji karštai ėmėsi darbo”.

Toliau, straipsnio autorius pastebi, kad prieš pasitraukimą raudonųjų iš Panevėžio, jis, F. Abromavičius, dar užėjo į tarybos sekretoriatą. Ten rado Valiuką, jo žmoną ir kitus. Valiukas pradėjo įkalbinėti straipsnio autorį, kad jis niekur nevažiuotų. Jis, Valiukas, jam laiduoja visišką saugumą. Valiukas labai pasitikėjo tada buvusiu ministru pirmininku Šleževičiu. O F. Abromavičius į tai atsakė: „...komunistas eina ten, kur jį siūnčia partija”.

1959 m. „Pergalės“ Nr. 12 yra įdėti surusėjusio raudonarmiečio, generolo J. Macijausko atsiminimai „Liaudies kova už laisvą“. Tuos jo atsiminimus sutvarkė literatūrinis bendradarbis J. Butėnas.

Šiuo atsitikimu mums tie prisiminimai tiek yra įdomūs, kiek juose paliesta Jurgio Smolskio asmenybė. Ten parašyta apie buvusį Rokiškio apskrities atstovų suvažiavimą tikslu sudaryti apskrities valdybą. Ten pasakytą:

„Suvažiavime dalyvavo keturi kunigai, daug buožių, ypač iš tų valsčių, kuriuose komunistų įtaka buvo nepakankamai stipri, žymi socialdemokratų grupė, vadovaujama anuo laiku žinomo socialdemokrato Smolskio, kuris buvo tada įkūręs gana stiprią socialdemokratų grupę Kamajų valsčiuje.

„Atsižvelgdami į jėgų santykį suvažiavime, bolševikai ir jiems pritarantieji nusprendė remti Smolskio socialdemokratų grupę, kartu neatsisakydami nuo savo principinių pozicijų. Tuo būdu Smolskis pradėjo vadovauti suvažiavimui. Į prezidiumą buvo išrinkti penki socialdemokratai su Smolskiu priešakyje ir du komunistai — Baskys ir Tičkus”.

Apskrities valdybos pirmininku tada buvo išrinktas J. Smolskis. Ir čia komunistai nesitenkino, sudaryta Rokiškio apskrities vadovybe. Tuoj buvo pasiūta į Daugpilį komunistų delegacija gauti paramos ir rinklų. 1918 m. gruodžio 22 d. jau buvo sudarytas Rokiškyje „revoliucinis“ komitetas priešakyje su komunistu Adomaičiu. Raudoniesiems pasitraukus iš Rokiškio, prasidėjo komunistų ir tų, kas pas juos tarnavo ir jiems talkininkavo, suminėjimas. Buvo suimtas ir Jurgis Smolskis. Apie jį autorius rašo:

„Čionai — Pakriaujų dvare rajone buvo sušaudyta apie 130 žmonių aktyvių kovotojų už tarybų valdžią. Jų tarpe buvo sušaudytas ir buvęs socialdemokratas Smolskis, kuris nebuvo komunistas. Jį šaudė tik už tai, kad tarybų valdžios laikotarpiu dirbo tarybinėse įstaigose”.

Tai šių dienų komunistų prisiminimai apie Smolskį ir Valiuką. Nė vienas iš juos prisiminusių ne tik nevaizina jiedu komunistų simpatikais, bet vadiną socialdemokratais. Jei jiedu ir kiti socialdemokratai buvo išrinkti į darbininkų tarybas, tai buvo renkami kaip socialdemokratų išstatyti kandidatai.

O štai 1919 m. itin svarbus dokumentas apie nužudytus Smolskį ir Valiukus. Kuomet Lietuvoje anuomet įvyko toji baisi žmogžudystė, tai tas įvykis sukretė visą Lietuvos visuomenę. Pasipylė protestai ir reikalavimai iširti tas pasibaisėtinas žudynes.

To meto Lietuvos ministrų kabineto nutarimu buvo sudaryta vyr. komisija tą reikalą vietoje iširti. Tos komisijos pirmininku buvo paskirtas teisininkas Jokūbas Šernas. Jis yra vienas tų, kuris pasirašė Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės aktą. Tada jis kartu ėjo su A. Smetonos šalininkais, tai yra tautininkais. Anksčiau bendradarbiavo „Lietuvos žinioms“, o vėliau rašė tautininkų „Viltin“. Be kitų toje komisijoje dalyvavo ir teisininkas F. Bugailiškis iš Šiaulių, socialdemokratas.

1919 m. rugpjūčio 7 d. vyr. tarybos komisijos narys J. Šernas štai ką pranešė apie Smolskio sušaudymą Lietuvos ministrų kabineto pirmininkui M. Šleževičiui:

„Smolskis buvo areštuotas ir atsiųstas Rokiškio „visuomenės teismui“. Kadangi Rokiškyje tokio teismo nebuvo, Smolskis buvo laikomas kalėjime Rokiškio komendanto Draugelio žinioj. Po dviejų savaičių, Smolskis buvo išsiųstas į antrojo pulko štabą ir atiduotas karininko Lancevičiaus priežiūron. Visą laiką ėjo tardymas. Pats tardymas buvo daromas vienpusiškai. Visai stengėsi surasti kaltinamų aplinkybių. Svarbiausia iš jų buvo, pasmerkęs Smolskį Kamajų valsčiaus nutarimas. Toliau nurodymai skiriasi. Pats Smolskio nužudymas nupasakojamas taip. Iš kalėjimo naktį Smolskį išvedė du kareiviai. Kareiviam atsilikus per 20 žingsnių, Smolskis pradėjo bėgti. Perspėjus jį vieną kartą, buvo iššauta, kulka klidė smegenis ir jis tuojau mirė. Kareiviai, kurie vedė ir nušovė Smolskį, nebuvo tardyti, nes vyr. tardymo komisija juos rado palikuosius atostogoms. Smolskio sesuo, kuriai vienas kareivis pasakojo aplinkybes nužudymo, atsisakė nurodyti kareivio pavardę. Vyriausybės tardymo komisija įtaria kareivius samoningame nužudyme”.

Tą pačią dieną vyr. tardymo komisijos pirmininkas Šernas M. Šleževičiui apie Valiuką nužudymą štai ką pranešė:

(Tiesins 6-me pusl.)

„Smolskis buvo areštuotas ir atsiųstas Rokiškio „visuomenės teismui“. Kadangi Rokiškyje tokio teismo nebuvo, Smolskis buvo laikomas kalėjime Rokiškio komendanto Draugelio žinioj. Po dviejų savaičių, Smolskis buvo išsiųstas į antrojo pulko štabą ir atiduotas karininko Lancevičiaus priežiūron. Visą laiką ėjo tardymas. Pats tardymas buvo daromas vienpusiškai. Visai stengėsi surasti kaltinamų aplinkybių. Svarbiausia iš jų buvo, pasmerkęs Smolskį Kamajų valsčiaus nutarimas. Toliau nurodymai skiriasi. Pats Smolskio nužudymas nupasakojamas taip. Iš kalėjimo naktį Smolskį išvedė du kareiviai. Kareiviam atsilikus per 20 žingsnių, Smolskis pradėjo bėgti. Perspėjus jį vieną kartą, buvo iššauta, kulka klidė smegenis ir jis tuojau mirė. Kareiviai, kurie vedė ir nušovė Smolskį, nebuvo tardyti, nes vyr. tardymo komisija juos rado palikuosius atostogoms. Smolskio sesuo, kuriai vienas kareivis pasakojo aplinkybes nužudymo, atsisakė nurodyti kareivio pavardę. Vyriausybės tardymo komisija įtaria kareivius samoningame nužudyme”.

Tą pačią dieną vyr. tardymo komisijos pirmininkas Šernas M. Šleževičiui apie Valiuką nužudymą štai ką pranešė:

(Tiesins 6-me pusl.)

„Smolskis buvo areštuotas ir atsiųstas Rokiškio „visuomenės teismui“. Kadangi Rokiškyje tokio teismo nebuvo, Smolskis buvo laikomas kalėjime Rokiškio komendanto Draugelio žinioj. Po dviejų savaičių, Smolskis buvo išsiųstas į antrojo pulko štabą ir atiduotas karininko Lancevičiaus priežiūron. Visą laiką ėjo tardymas. Pats tardymas buvo daromas vienpusiškai. Visai stengėsi surasti kaltinamų aplinkybių. Svarbiausia iš jų buvo, pasmerkęs Smolskį Kamajų valsčiaus nutarimas. Toliau nurodymai skiriasi. Pats Smolskio nužudymas nupasakojamas taip. Iš kalėjimo naktį Smolskį išvedė du kareiviai. Kareiviam atsilikus per 20 žingsnių, Smolskis pradėjo bėgti. Perspėjus jį vieną kartą, buvo iššauta, kulka klidė smegenis ir jis tuojau mirė. Kareiviai, kurie vedė ir nušovė Smolskį, nebuvo tardyti, nes vyr. tardymo komisija juos rado palikuosius atostogoms. Smolskio sesuo, kuriai vienas kareivis pasakojo aplinkybes nužudymo, atsisakė nurodyti kareivio pavardę. Vyriausybės tardymo komisija įtaria kareivius samoningame nužudyme”.

Tą pačią dieną vyr. tardymo komisijos pirmininkas Šernas M. Šleževičiui apie Valiuką nužudymą štai ką pranešė:

Mes mokame Aukštą Dividendą MIDLAND PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ 4938 Archer Avenue Tel. LA3-6719 AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Knyga, šviesa, Meilė ir Laimė SAULĖS RŪSTYBĖ. Kaip iš jaunatvės fontano trykšta iš šitos knygos (romano) ne tikai vaikystės bei jaunystės poezija, bet črauge ir viduramžio vaivags, kūrybingas gyvenimas, džiaugsmas, meilė ir laimė. 311 psl. Kaina tikai \$2.00. ČIKAGOS SEŠELIAI. Baisiai aštrūs šiurpuliai eina per visą skaitytojo kūną, kai jis šitos knygos apakimus skaito ir mato, kaip žmonės vargsta ir kenčia po karaliaus dolerio padu. 316 psl. Kaina \$2.00. SIRDIES ROMA. Ir džiaugsmo, ir liūdesio ašarų nesulaiko skaitytojas, kai iš šios knygos (romano) skaito ir mato — ką? Jis patys ras skaitydams. 449 psl. Kaina \$2.00. SLIAPTARNIAI. Šita didelė knyga labai vaizdingai parodo Amerikos lietuvių ne tikai vargus, kovas ir kančias svetimjoje žemėje, bet kartu ir labai didelę meilę savo gimtiniam kraštui ir jo žmonėms. 662 psl. Kaina tikai \$2.00! Visos 4 knygos sykiu tik už \$5.00! AMERIKOS LIETUVIAI IR ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS. Čia tai jau tikriausiai skaitytojas ras pats svarbiausius Am. lietuvių kultūrinio gyvenimo bruožus ir varijojamas jų kalbos gyvus vaizdus. 366 psl. Kaina \$5.00. Visos 5 knygos drauge tik už \$8.00! Jau žinomi šios knygos išsiusta į Lietuvą ir gauta labai daug nuširdžių laišku, rodančių Lietuvos žmonių didelę meilę Am. lietuvių knygomis, kurių jie dieną naktį laukia, o kai gauna, tai jos eina per rankų rankas... (Knygas siunčiame Lietuvon už tą pačią kainą; persiuntimo kaštus apmokame).

DR. ALG. MARGERIS 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. ONUKS SKEVERICTE - STEPHENS

NAUJIENOMS 45 METAI!

Paminėjimui „Naujienų“ dienraščio garbingos 45 metų sukakties, yra rengiamas jubiliejinis banketas

š. m. kovo 15 d. Lietuvių Auditorijoje 3133 South Halsted Street

GARSINKITĖS NAUJIENOSE CHICAGO SAVINGS TURTAS VIRŠ \$30,000,000.00. Visu taupytojų pinigai yra pilnai apdrausti per Federalinės valdžios įstaigą. Visuomet išmokamas augštas dividendas. Perkantiems arba statantiems namus paskolos duodamos lengvoms sąlygoms. Taupytojams teikiama daug patarnavimų nemokamai. Kviečiame visus į vieną iš moderniškiausių įrengtų, Jūsų patogumui, finansinę įstaigą Chicagoje. CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 6245 South Western Avenue Telef.: GRovehill 6-7575 ATDARA: Pirmadienį 12 iki 8, antradienį 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną, Ketvirtadienį ir penktadienį 9 iki 8. Šeštadienį 9 iki 12:30 val.

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telef.: PROspect 8-3229 Rezid. tel.: WALbrook 5-5076 Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63RD STREET Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikiai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisa uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66TH PLACE Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET CHICAGO, ILL. Ofisas: HEMlock 4-5849 Rezid.: HEMlock 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikiai susitarus. PR 6-1795, rez.: Batavia, Ill., 4287M1

DR. JONAS G. BYLA nervų smegenų ligos, chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 West 51st Street Valandos tik pagal susitarimą. Ofiso telef.: Virgipia 7-0036 Residencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį. Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAJŽIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Vidaus ir vaikų ligos 2423 WEST 63RD STREET Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Seštad. nuo 12:30-2:30 val. popiet. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus. Telef. ofiso: WA 5-2017 Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63RD STREET Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir seštad. uždaryta. Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000 Rezid. tel.: REPUBLIC 7-9199

DR. Aldona A. Juska AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį. 2422 W. MARQUETTE ROAD Ofiso telef.: GA 5-4800 Residencijos: GA 3-6630

DR. M. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos tik susitarus. PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS Ofisas: 5100 SO. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577 Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 8-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2458 WEST 71st STREET Ofiso telef.: HEMlock 4-2123 Rezid. telef.: GIBson 8-6195 Valandos kasdien nuo 2:00 v. p. iki 4:00 v. p. ir nuo 6:00 val. vak. iki 8:00 v. v. Trečiad. ir seštad. uždaryta.

C. Z. VEZELIŠ DANTŲ GYDYTOJAS 4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-2246 Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta. Tel. ofis: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (kampas Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmdieniais uždaryta.

Dr. Justina ŽIRGULIS Specialybė įvairius nervų ir proto ligas: HEMlock 4-2123, 2850 E. Washington St., Chicago 29, Ill. Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatų - Protezų, Med. Ban. dazai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 E. Washington St., Chicago 29, Ill. Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-7381 Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta), seštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel.: YArds 7-1829 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 6. Treč. uždaryta. Penkt. ir sešt. 10-12 val. po pietų. Arba pagal susitarimą. Dr. Kazimieras MICHEL Optometristas-Orthoptistas Gydo nusilpusius ir nervuotas akis Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis bei operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagalbsti negirdintiems. Praktikuoją 39 metus. Kalba lietuviškai. 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonas: YArds 7-6616

GRADINSKAS NEMOKAMA TAISYMO GARANTIJA televizijoms pirktoms pas n.us • Priimam senas • Duodam išsimokėtinai. J. G. Television Co., 2512 W. 47. St. FRontier 6-1999 Atdara kasdien, Sekmd. uždaryta.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING) BALDŲ IR ĮVARIUS DAIKTUS Perkaustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta. ANTANAS VILIMAS 3415 So. Lituanica Ave. CHICAGO, ILLINOIS Tel.: FRontier 6-1882

S T A N K U S Construction Co. Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų. Ofiso ir namų telefonas: PROspect 8-2013 7403 So. Western Ave. CHICAGO 36, ILL.

SOPHIE BARCUS RADLIO VALANDA Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v. Tel.: HEMlock 4-2413 7159 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

DR. K. NASVYTIS NERVŲ LIGŲ 104 SO. MICHIGAN AVE. Kambarys 615 FRontier 6-0304, RANDolph 6-1190 Rez. tel.: ELgin, Ill., OWens 5-0162 Konsultacija tik susitarus.

Dr. Juozas PAUKŠTYS DANTŲ GYDYTOJAS 4253 ARCHER AVENUE (ėjimas iš Whipple St.) Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta. Telef.: LA 3-4949 — Namu CE 3-7786

Ofiso telef.: CLIFFside 4-2896 Residencijos: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1724 WEST 47th STREET (kampas 47th ir Torrance) Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Seštad. 2-6 val. po pietų. 5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. THURSDAY, MARCH 5, 1959

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI (Nauji dideli trokštai - Naujaisi krovinių ironkiai) Šių metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WALbrook 5-9209

Chicago Savings and Loan naujoji įstaiga

OPEROS BILIJETAI

"Parduotoji Nuotaka"
March 8, 1959, 3:30 PM.
perkama pas:
Marquette Parke
V. Stancelio krautuvė,
2437 West 69th Street.
Svirnicko krautuvė
2512 W. 69th Street
Brighton Parke
J. Savrimaviciaus krautuvė
4358 S. Fairfield Ave.
Stephens Liquors
4134 Archer Avenue
Bridgeporte
Jonas Maliorius
Lietuvių Auditorijoje
Cicero
Memenu krautuvė
1438 So. 49th Ave.
Rezervuotos vietos \$3.00 ir
\$4.00, Balkonas — \$2.00. (Sk.)

New Life Delicatessen
Naminė gaminti delikatesai, maisto
produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną
šeštadienį ir sekmadienį groja Lietu-
vių Auditorijos orkestras, muziko V
Jencio vadovaujamas. Jaunimas ir se-
nimas kviečiami praleisti savaitgalio
vakarus prie šokių muzikos.
3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

Siunčiame siuntinius
į Lietuvą žymiai
atpigintomis kainomis

Jeigu neturite savo daiktu,
tai gausite pas mus:
1. Laikrodžius, foto-aparatus.
2. Akordeonus.
3. Rašomas, siuvasmas ma-
šinas.
4. Deimantinius peilius stik-
lui piauči.
5. Medžiagas paltams, kostiu-
mams, suknelėms ir visą
eilę kitų prekių.
Prašome įsitikinti, kad mū-
sų patarnavimas nebrangus ir
geras. Kas pristatys šį skelbimą
— gaus dovaną.

World Parcel Service
3322 So. Halsted St., Chicago 8,
Ill. Tel.: Yards 7-0677.
(J. Karvelio prekybos patalpose)

Siunčiame siuntinius

Jūs atnešate. Galite ir pas
mus nusipirkti įvairių prekių
žemesnėmis kainomis negu kitur.
100% vilnonės angliškos
medžiagos 5 kostiumams su per-
siuntimu tik \$99.25. Be to, 1/2
kainos tekainuojama vaistų per-
siuntimas iš Anglijos. Sąžini-
gas patarnavimas, siuntimas pi-
gesnis, negu kitur — įsitikinkite.
PATRIA GIFT PARCEL kompanijos
skyrus 3305 S. Halsted
Street. Tel. Lafayette 3-2021.
Laisvės suknelių krautuvės patal-
pose. Nuo 9 iki 6, pirmadienį ir
kevirtadienį iki 9 v. v. A. Ka-
valiauskas. (Sk.)

PRADŽIUGINKITE
ARTIMUOSIUS,

atnešdami arba atsiųsdami
paštu velykinius siuntinius į vi-
siems plačiai žinomą ir greitai
patarnaujančią lietuvišką įstaigą,
kurį išsiųs juos į bet kurį kraštą.

Čia pasirinksite vietoje žem-
niausiomis kainomis įvairiausių
prekių arba galėsite užsakyti
pas mus labai pigiai vaistus,
maistą, medžiagas, akordeonus
ir kita.

Pavyzdžiui: 100% vilnos
medžiaga dviem vyriškiams siu-
tams, vyriškam ir moteriškam
paltui ir 4 yrdai rayon — tik
\$84.00, į Aziją — \$85.80.
10 sv. cukraus ir 10 sv. taukų
\$18.00, į Aziją — \$19.20.

Darbo valandos nuo 9:00 iki
6:00, šeštadieniais iki 5:00.
Reikalaukite katalogų!

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th St. CR 7-2126
Skyrius: 3305 So. Halsted St.
Lafayette 3-2021

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas".

TRUMPAI

Kupiškėnų Kultūros Drau-
gijos korespondentas praneša:
Kupiškėnai dalyvaus šiame
svarbiame Naujienų 45 metų
sukaktuvių minėjime, turės pasi-
siemti savo stalą bankete ir
sveikins Naujienas ne su tuš-
čia ranka, bet su įdėta 20 dole-
rių dovana. Nes Naujienos už-
sitarnavo didžiausios pagarbos
ne vien Kupiškėnų Draugijos,
bet visų pažangiųjų draugijų,
klubų ir visų lietuvių, kurie
skaity Naujienas.

Columbia universitetas
ruošiasi išleisti Dr. Alfredo E.
Senno knygą apie Lietuvos valsty-
bės įkūrimą. Knyga vadina-
si "The Emergence of Modern
Lithuania". Tikimasi, kad kny-
ga pasirodys rinkoje gegužės
mėnesį.

Dvi Cicero gyventojos, Mo-
nika Locaitis ir Emily Kamins-
kas, išvyko į saulėtą Floridą,
saulės spinduliuose pasikaitinti
ir nuo Chicagos žiemos pabėgti.
Zada grįžti per Velykas. Abidvi
yra geros lietuvių ir gerų
darbų rėmėjos.

Onuks (Onytė) Stepona-
vičienė-Stephens, Algis (Algir-
das) Brazis ir Jonas M. Byans-
kas, visai Chicagai ir Amerikai
labai gerai žinomi ir visų my-
limi muzikos ir dainos žmonės
bus tas trio, kuris padarys Nau-
jienų 45 metų amžiaus sukak-
ties banketą miela lankyti ir
malonų atsiminti. Onuks ir Al-
girdas yra per eilę metų geriau-
si mūsų kultūrinių parengimų
dainininkai solistai, Byanskas
taip pat per ilgus metus mūsų
muzikos ir dainos parengimų
akompanatorius.

Giminės, gyv. Lietuvoje,
ieško Antano Jučiaus ir jo žmo-
nos (Rupsaitės), kilusių iš Kve-
darnos parapijos, Sakėnų kai-
mo. Pranešti: Frank Ašmutis,
4517 S. Rockwell St., Chicago
32, Ill. Tel. FR 6-2569.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

Silverware, jewelry
50 tūkstančių dolerių
vertės stakas už pusę
TIKROS KAINOS!

Moteriški laikrodėliai po \$3.50
Vyriški laikrodėliai 7 akm. po \$3.95
Laikrodėliai 17 akmenų po \$8.88
Laikrodėliai 17 akmenėlių su
alarm clock \$22.00
1/2 kar. deimantiniai žiedai po \$77.50
52 gab. stainless silverware už \$19.50
Geriausios "Venus" plunksnos,
rašaliniai piestukai po 98c.
14 kar. auksiniai laikrodėliai,
17 akmenų \$27.50
Alarm clocks po \$1.85

Krautuvė atdara sekmadieniais 12-5
ir pirmad. ir ketvirtad. iki 9 val. vak.

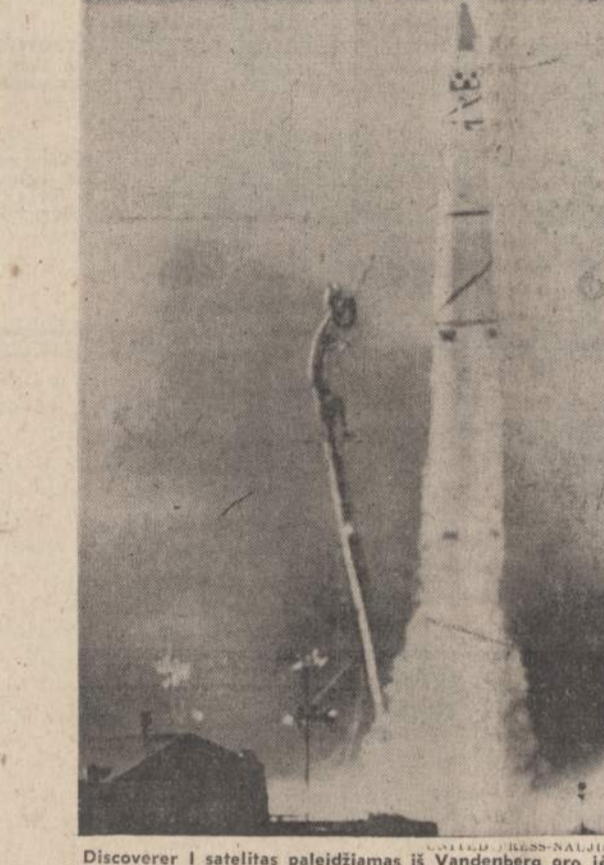
Dėl sutaisymo televizijos
Tel.: Calumet 5-7237

JOS. F. BUDRIK
FURNITURE, INC.
3241 So. Halsted Street

Budriko radio programos kiekvieną
sekmadienį nuo 2:15 iki 3 val. popiet
iš radio stoties WHFC, 1450 kl.

Monako princesė Grace (kairėje) sveikinasi su skaučių vadove
Monako palacius kieme. Princesei buvo suteiktas skaučių vadovės
garbės titulas.

Discoverer I satelitas paleidžiamas iš Vandenberg oro jėgų bazės
Kalifornijoje. Pranešama, kad satelitas jau įėjo į orbitą (jam skir-
riama kelia) ir siūnia signalus.

(Atkelta iš 5-to psl.)

"Vyr. tardymo komisija at-
liko tik pusę darbo, kuris jai
buvo pavestas, istardė tik
Valiukų ir Smolskio nužudymo
kaltininkus ir liudininkus
vir kelias smulkias bylas. Vyr.
tard. komisija pradėjo savo
darbą Panevėžyje ir dirbo vi-
šą savaitę nepilname sąsate,
be F. Bugailiško, kuris dėl
įvairių priežasčių tik paskiau
atvyko. Valiukai paskutiniu
laiku gyveno Rokiškyje. Gavę
nuo vietinės valdžios leidi-
mus, Valiukai važiavo Kau-
nan; Panemunės stoty jį
pamatė jį pažįstamas karo
valdininkas Grigaliūnas. Ne-
galėdamas pats areštuoti, nu-
rodė jį juos kaipo bolševikus,
tik ką atvažiavusiems kar.
Pužanaukui, karo vald. Ku-
biliai, kar. valdininkui Čerke-
siui, kar. vald. Kregždėi, kar.
V. Ragauskui, kurie jį ir are-
štavo. Valiuko žmona, jai
prašant, taip pat buvo palik-
ta prie areštuoto. Iš Panem-
unės Valiuką nuvežė į Panem-
unėlį ir atidavė kar. Ragaus-
kio globon. Rastus prie
Valiuko leidimus važiuoti
Kaunan kalbami karininkai
nenorėjo pripažinti tik-
rais. 17 birželio p. Valiukie-
nė išvažiavo į Rokiškį gauti
paliudimą, kad tie leidimai
tikrai yra išduoti apskrities
viršininko ir Rokiškio koman-
dantų. Gavus Rokiškį paliu-
dymus 18 d. birželio Valiukie-
nė grįžo į Panemunėlį. Tą
dieną iš Panevėžio atvažiavo
buvusis Panevėžio komandan-
tas Puzer von Miller ir kar.
Mikalūnas, kurie reikalavo
išduoti jiems Valiukus, Kar.
Puzer von Miller sakė, kad
jis turi Panevėžio komandan-
to įsakymą pristatyti Valiu-
kus Panevėžin. Miller, Mikalū-
nas, Kregždė ir Ragauskis
apie ką tai slaptai tarėsi.
Po to jiems buvo išduoti Va-

liukai, ir susodinę juos veži-
man išvežė Panevėžio pusėn.
Priešais Valiukus sėdėjo ka-
reiviai Puodžiūnas ir Narke-
vičius, užpakalyje — kar. Ra-
gauskis, kar. Mikalūnas, ka-
ro val. Kregždė, kar. Miller.
Pužanovskis kiek paskiau va-
žiavo automobilių. Bajoriš-
kai kaime prie kapinių Valiu-
kai buvo išsodinti ir sušaudyti.
Kareivis Narkevičius buvo
nusiųstas į Groblių sodžių at-
sivesti žmonių iškasti duobes.
Aplinkiniams gyventojams
Miller pasakė, kad sušaudyti
2 komisarai už tai, kad jie
norėję pabėgti, uždraudė šį
atsitikimą garsinti". (Lietu-
vos TSR istorijos šaltiniai).

Tų pačių metų anksčiau, bū-
tent liepos 14 d. rašytame lai-
ške ministrų kabineto pirminin-
kui M. Šleževičiui, J. Šernas ra-
šė:

"Kiek ligi šiol patyrėme,
Valiukų apgalvoto užmušimo
aplinkybės buvo baisios ir pa-
sibiaurėtinios. Reikėtų, kad
ateity tokie faktai nebegalė-
tų pasikartoti"...

Tai ir visa, kas žinotina tiem,
kam rūpi pažinti Lietuvos pra-
geitį tokia, kokia ji buvo, o ne
kokia ji kai kurių generalinio
štabo pulkininkų norima pavaiz-
duoti ir žmogžudystę pateisin-
ti.

Vyriausybės sudarytosios ano
meto komisijos pirmininkas sa-
vo laiškuose tuos įvykius kitaip
nevadina, kaip žmogžudystę, ap-
galvotą užmušimu, pasibaisėti-
nu ir pasibiaurėtinu. Taip rašė
ne bet kas ir ne bet kam, bet
rašė teisininkas, Vasario 16 d.
Lietuvos nepriklausomybės ak-
tą pasirašęs J. Šernas, ir rašė
Lietuvos vyriausybės pirminin-
kui M. Šleževičiui. Tų laiškų
originalai yra užsilikę Lietuvos
vyriausybės archyvuose ir da-
bar komunistų surandami ir vie-
šai skelbiami.

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas".

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

11728 SO. CAMPBELL AVE.
4 miegamųjų rancio stiliaus namas,
pastatytas pagal užsakymą, netoli baž-
nyčių, mokyklų, krautuvė, busų su-
siekimo, 2 pinos maudynės, medžio
darbai ažuoliniai. Tinkami elektros
laidai, iškeltas vandens nutekėjimas,
nuleista pompa. Drenažo vamzdžiai,
baigtas rūsų, židynų, skalbykla. Šil-
dymas dujų. Visas namas vėsinamas.
Daug kitų priedų. Pilna kaina \$40,
000. Parodysime tik pagal susitarimą.

759 EAST 104th STREET
Liukusinis pusantro aukšto namas,
pilna maudynė, rengiamasis, vieta
purchiliams. Kambarių pobūvimas. Vir-
tuvėje beržo apmušalai, šildymas gas-
zu. Tinkami elektros laidai ir daug-
is kitų priedų.

1319 EAST 89th STREET
3 miegamųjų rancio stiliaus namas,
statytas pagal užsakymą. Beržo vir-
tuvė, pilnas rūsų. Iškeltas vandens
nutekėjimas, nuleista pompa, drena-
žo nutekėjimas. Moderniški elektros
laidai, šildymas dujų. Netoli mokyklų,
bažnyčių ir busų bei geležinkelio.

PETER G. GEORGES, INC.
8733 So. Parnell Ave.
WA 8-4399 — SO 8-4300

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą.
Greitai patarnavimui skambinti
PROspect 8-2235
BELL-VARPAS
5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTAMENTAI
TURIME gerus nuomininkus. Sa-
vininkams nereikia nieko mokėti. Te-
lefonuokit bet kada. Noel Realty Co.
6001 So. Kedzie. PROspect 8-5353

RENDON 5 kamb. naujame mūriniame
name, 2-me aukšte, šviesūs, švarūs,
plytelė virtuvė ir vonia, didelė už-
dari porčiai, geras susisiekimas, 1 blo-
kas nuo Archer Ave. Matykite dienom-
is ar vakarais. 4042 Brighton Place
YArds 7-8844

ISNUOMOJAMI 2 butai: 3 furnišuoti
kambarių ir 5 nefurnišuotų kamb.
HO 5-3887

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

33 KAMBARIŲ trumpam laikui apsi-
stojančių svečių hotelis Stock Yards
aplinkėje. Labai svarūs ir tvarkingas.
Geros pajamos, kontroliuojamos
išlaidos. Idealus porai, norinčiam
lengvo, beveik atsargon išėjusių darbo.
Knygos bus parodytos bet kuriam
gero valios investoriaus atsiųstam licen-
sijuotam auditoriui. Rašykite: NAU-
JENOS, Box 4790, 1739 So. Halsted
Street, Chicago 8, Ill.

PARDUODAMA delikatesų krautuvė
su butu prie Archer ir 35-tos. Seniai
veikiantis biznis, viskas cash. Nebrangi
nuoma, geras lysas. Savininkui te-
lefonuokite: Virginia 7-3870.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūr-
ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia
nieko imokėti, o už didesnius darbus
susitarime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
2515 West 42nd Street
Grovehill 6-7692 arba
Lafayette 3-1204

BUILDING, REMODELING
CONTRACTOR

Nauji namai ir garažai, senų namų
stogai, kambariai, porčiai ir langai. Ce-
mento ir mūro darbai, pleisteriavimas,
dažymas, tildėjimas ir įvairūs kit-
i darbai. Skambinkite:
LIUDAS TAUJENIS
2600 WEST 69th STREET
HEmlock 4-5848
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos Lietu-
vių žodynas. Geresnio angļu-
lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenu-
matoma, kad naujas žodynas
greitu laiku būtų spausdinamas.
Todėl šiulome dabar įsigyti šį
stipriai įrįstą 1256 puslapių an-
gliškai-lietuvišką ir lietuviškai-
anglišką žodyną. Kaina—\$14.00.
Žodynas Jums bus išsiųstas, jei
pasiųsite \$14.00 čekį ar Money
Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

—Solistų P. Bičkienės ir S.
Baranauko vienintėlis šiais me-
tais koncertas įvyks kovo 15 d.,
3:30 v. p. p. Maria High School
salėje. Koncertas rengiamas L.
R. K. fed. jaunimo stovyklai pa-
remti. Kvietimus jau galima
gauti krautuvėse:

BRIDGEPORTE — Daina, 3321 So.
Halsted Street. CL 4-5665.
MARQUETTE PARKE — Skalsa,
2543 W. 69th St. WA 5-9691.
CICERO — Stangenbergo krautu-
vėje, 1447 S. 50th Ave. OL 6-1096.
(Sk.)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

DAKTARAMS arba profesionalams
nepaprastai puiki 6 kamb. mūr. rezid-
encija arti parko. Viskas moderniš-
kiausiai įrengta. Šildymas karštu van-
deniu dujų. Didelis ir puikus rūsų.
56 pėdų sklypas. Soninis įvažiavimas.
2 auto garažas. Teiraukitės pas
A. Sirutį.
7 METŲ 5 kamb. mūr. namas arti
59th ir Hamlin. Gazo šildymas. Dvi-
gubas garažas. Galima tuojau užimti.
\$19,900. A. Reklaitis.

TIK \$9,700! Gerai apžiūrėtas 4 1/2
kamb. med. namas Brighton Pk. Su-
tvarkytas rūsų su ekstra tualetu. P.
Prancevičius.
MODERNISKAS 2 butų 5 metų mū-
ras. Sklypas 50 pd. \$36,000. B. Liskus.
2 PO 6, mūr., Marquette Pk. Karšto
vandens apšildymas. 3 karų mūr. ga-
ražas. \$31,500. A. Katilius.

3 BUTAI Brighton Parke: šviesus,
mūrinis namas. \$180 mėn. pajamų ir
dar 7 kamb. gražus butas savininkui.
Šildymas karštu vandeniu. 2 auto ga-
ražas. \$24,500. A. Sirutis.

TAVERNA su 6 kamb. namu ir dvi-
gubu garažu geroj vietoj Karšto van-
dens stokerių šildymas. \$15,500. A.
Reklaitis.
MARQUETTE Pk. 2 po 6, mūrinis.
Centr. šildymas alyva. 2 auto gara-
žas. \$32,500. B. Liskus.

MŪR. 2 APARTM. (5 ir 6 kamb.) ir
Vakarų nuo Western, arti 35-os. Šil-
dymas alyvos pečiais. 2 karų garažas.
\$15,000. A. Katilius.

GAGE Pk. puikus 6 didelių kamb.
mūrinis bungalow. Naujas gazo šil-
dymo sistema.
PILDOME INCOME TAKSAS

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET
Visi telefonai: WAlbrook 5-6015

Priešais Marquette Parką ši puiki apy-
nauja mūr. rezidencija parduodama
šią savaitę už rimtą pasiūlymą. Pažūrėję įvertinkite!

Tamsta nerasi geresnio pirkinio, nešano-
čio apie \$15,000 metinių pajamų,
nes tikrai geras mūr. apartamentinis
namas puikioje aplinkėje. Apie \$30,000
imokėti. Mes asmeniškai rekomenduojame,
kaip aukštą dividendą duodantį turtą.
Prašau įsidėmėti, kad ypatingos aplinky-
bės verčia parduoti.

Tik 12 metų mūrinė rezidencija Marquette Pk.
Aluminiiniai langai, nauji
garažai. Turi būti parduota dar šią savaitę
už \$21,500 arba rimtą pasiūlymą.

Gage Parke liukusinis 7 metų 2 po 6 kambarius
mūras. Dvigubas sklypas.
Mūriniai garažai. Karšto vandens šildymas ir
aluminiiniai langai. Turi sku-
biu parduoti už nužemintą kainą.

Arti mokyklų ir susisiekimo apyvaizdžių dviflatis.
Stebėtina žema kaina.
Apie \$22,000. Net ir su mažu imokėjimu.

Investavimui tinkamas 12 vietėtų mūras, apie
\$6,000 pajamų. Greit
parduodamas už rimtą pasiūlymą.

Arti 47-os ir Ashland pasiryžusiam biznieriui
auksinė proga praturtėti
tavernos ir likerio biznyje. Savininkui
mirus, lengva derėtis.

TALMAN REALTY SALES

2625 WEST 71st STREET CHICAGO 29, ILLINOIS
EVALDAS KURSIUS, vedėjas

MARQUETTE PARK CENTRE
DUOKITE PASIŪLYMĄ už 4 butų
mūrinį, naujos vonios, virtuvės, baldai
alum. langai, šildymas alyva, ga-
ražas.
SAVININKAS PADĖS, jei gal-
imokėti \$25,000, gausite 2-ju aukštų
apartamentinį mūrą su \$16,000 pajamų
metams.
MIELAS 7 METŲ, 6 kamb. mūrinis,
šviesūs 3 miegam., luksus įrengtas
sausas rūsų, šildymas dujų, stiklo
modern. porčius, garažas.
6 KAMB., 2 metų mūras ir garažas.
Gražus moderniškas namas už \$22,000.
ERDVUS 7 metų, 2 butų mūras, 6
ir 5 kamb., 2 garažai. \$37,000.
2 BUTŲ MŪRAS, šildymas dujų,
garažas. \$26,000.
TVIRTAS MŪRAS, 2 po 5 ir uždari
porčiai, puikus 2 butai, rūsų, šil-
dymas alyva, garažai. \$21,200.
ARTI MARIA HIGH SCHOOL 12
metų, 5 kamb. mūrinis, karpetai, alum.
langai, šildymas dujų, garažai. Vertas
\$22,000

MARQUETTE MANOR 9 kamb. mū-
rinis, moderni vonia, naujas šildymas
gazu, aluminiiniai langai, be paskolos
išlaidų, imokėjimas tik \$3,000. Pilna
kaina \$16,900.
MARQUETTE PARKE 2 aukštų mū-
rinis, 2 po 4, 8 metų senumo, auto-
matiškas šildymas alyva, aluminiiniai
langai. \$120 nuomos ir savininkui butas.
Tuoj pat galima užimti. Prieina-
ma kaina.
GAGE PARKE 6 kamb. pajamų mū-
rinis bungalow, 4 ir 2 kambariai, 2
vonių, automatiškas šildymas alyva.
Paskubėkite! Tik už \$16,500.

BELL - VARPAS

REAL ESTATE, INSURANCE
AUTO LEIDIMAI, INCOME TAX
Notary Public
5916 SO. WESTERN AVENUE
PROspect 8-2233

PERKAME, parduodame, mainome
įvairaus dydžio namus visur. Parū-
piname paskola, visokeriopą apdrau-
dą, veikia notariatas.

NORVILA

Real Estate and Builders
2658 West 59th St.
PROspect 8-5454.

REAL ESTATE - INSURANCE

NORKUS & ASSOCIATES
2405 West 51st St. WA 5-5030

Vak.: PROspect 8-3579
Income Tax Service

AR NORITE APSIVYVENTI
PIETINAME MICHIGANE?
Turite parduoti prie U. S. 112
kelio naują modernišką 7 vietėtų
(units) MOTELį su gazono stotim.
Taip pat prie to pat kelio turite
pardavimui 110 akrų FARMA: 100 akrų
dirbamos, 10 akrų miško ir moder-
niški pastatai. Miestelyje turite
pardavimui 2 miegamųjų kamb. moder-
nišką NAMĄ. Kaina tikrai \$5,250.
Turite didesnių ir mažesnių farmų bei
namų parduoti.

PETER UNICK REAL ESTATE
14 1/2 S. Monroe St., Coldwater, Mich.
Phone BR 8-6198

7012 SO. MAPLEWOOD, mūrinis 4
butų, 2 po 5, 2 po 3; vienas 5 kamb.
butas tuščias, galima tuojau užimti.
Oktagono frontas, šildymas stokeriu,
garais, 3 auto garažas.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieriuotojai

PAINTERS, PAPERHANGERS
AND DECORATORS
JOE RAMA
Dažome naujus ir senus namus
IS ORO IR VIDAUS.
Skambinkite: WAlbrook 5-4296

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS
6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— THURSDAY, MARCH 5, 1959.